

درسمادته نشتمسی
۱۰۰ باردر

شرائط اشترا
ولایاتدهسته لکی ۱۵۰ آلتی آیلنی
۸۰ غروش اولوب اوج آیلنی
یوقدر . قیرله دن مقووا بورو
ایله آلتی ایچون سنوی یکری
غروش فضله آلنور .

تورن فونون

صاحب امتیاز و مدیری
احمد احسان
شرائط اشترا

درسمادته سنه لکی ۱۳۰ ،
آلتی آیلنی ۷۵ ، اوج آیلنی
۴۵ غروشدر پوسته ایله
گوندر یلورسه ولایات بدلی
اخذ اولنور .

پنجشنبه کونلری چیقار . منافع ملک و دولته خادم مصور عثمانلی غزته سی

No : 380

Directeur-proprietaire
Ahmed IHSAN

SERVET-I-FUNOUN
JOURNAL ILLUSTRE TURC PARAISSANT LE JEUDI
CONSTANTINOPLÉ

8me Année

BUREAUX :
78, Grand, rue de la
Sublime Porte

سکونجی سنه — اون بشتی جلد

پنجشنبه — ۱۱ حزیران سنه ۱۳۱۴

عدد : ۳۸۰

مصلحت‌فکرانه

الف و اعتیاد — فکر ثابت — دماغ تأثراتی — افکار و اعتیادك دماغه نشانه‌سی — منات فکریه — امراض عصبیه — الفات فکریه — «منات فکریه» ایله «فکر ثابت» — فکر بکده تأثیری — عشق و علاقه — سودای شدید — اوفاق تفک ارزولر — دماغه تکمل و منات .

اطبای غنایه‌مدن برذات ایله یقینه مصاحبه ابتدیکمز صوره الف و اعتیاددن بحث آجلدی . اعتیادك مزاج و بنیه تأثیری غیر قابلدر ، بوقتفانی شرح و ایضاح لزوم کوردلی . اعتیادات اوتدنبیری انی و فائولق اوزره ایکی به تقسیم اوله کنش ، افعال حسنه و حرکات فضیلت‌پورانه فی اعتیاد ایدنلر حقدمه مدح و ستایش بذل ایدمش ، اخلاق مذمومه ایله مأوف اولانلرده تهریباندن قورتلماشسدر . اعتیادی بوقصه نظرندن تدقیق صرف اخلاقی اولور . طیب مصاحب ایسه اعتیادی صرف احوال دماغیه بشریه نقطه نظرندن محاکمه ایدرهك بویه قسملاره تقسیمینه احتیاج کورمیور و علی الاطلاق الف و اعتیاددن توفی موازنه فکریه ودها شولای تعبیر ایله موازنه حیاتیه فی تأمین ایدیه جگنی سوبایوردی .

دوقور ایله بوقظهدن طوئدرهق الف و اعتیاد حقدمه نیکیانه مطالعهده بولمقدق ، فقط بوجم اوقدر دال بوداق صادی ، قارئلر بزمک انظار مطالعه‌سنه عرضه دک جک ایله مسئلهلر تولید ایدی که دوقورله مکلمه مزک زمینی تشکیل ایدن اومسئلهلری بومصاحبهده — ساده‌جه بر فهرس‌بالا کی — کورتمک و اوفاق کوردم . الف و اعتیاد ، مثلا سیغاره ایچمک ، بوندن ابتدای امرده برحظ طوئدمبعی حالده اختیار اوله بیلیر . فقط متادیاً اختیار اولان حرکتیه برسوق طبیی ایله انسان احتیاج حس ایچمه باشلار . بتون افعال و حرکات بشریه تک نطبعی ایچون دماغه برظطلمک بوکام مؤکل اولمی لازمدر . دیمک که الف و اعتیاد آرجوق دماغه

برنشانه حاصل ایدر ، براز برافیره بونشانه ندرجه متظاهر اولور ، اواز نه قدر درین بولنورسه الف و اعتیادك براسانده اثری ده اوقدر شدتله کوریلور .

تنفس ایتمک ، یتمک ، ایچمک ، اوبوق کی حوایج ضروریه دن واسباب حیاتیه دن اولان افعال بشریه ده الف و اعتیاد داره‌سنه ادخال ایده جک قدر ایلری به وارمق ممکن دکلدر . فقط بونلردن خارج حرکات کسادلرندن رایکی مثال کورسترهك توضیح فکر ایتمک موافق اوله جق : اوله انسانلر وارکه ما کولانده اعتیاددن خارجه چیقه‌ماز . آزیشمش اتی بیهمز . زبتونی یک سور ، بیزری اغزینیه قویه‌ماز . برطاقی شله‌سنی بموشاق ، یاصدیغنی یوکسک استر . دیکری سرت منسدرده برنک یاصدیق ایله اوپور . بونلر بر ساده اعتیاددر . سیغاره ایچمکه مأوف اولان بوندن نفسنی محروم ایتمکه یلک کوچ نمحل ایدر ، یاخود ایدمن . قهوه‌یه دوشکون اولان بر ایکی کون قهوه ایچمزه‌سنه طابا موازنه فکریه‌سی بوله‌ماز . بونلر بالنسبه دها قوتلی اعتیادنددر .

بر انسان حوایج ضروریه بشریه‌سی تسویه ایچمکه برابر اعتیاددن محروم اولسه عذاب حس ایدبور ، موازنه فکریه و حیاتیه‌سنی ظائب ایدبور ، قوای بدیهی‌سی عادتاً برصدمه به اوغراپور ؛ اعتیاد دماغه اوله برنشانه برافش و بده اوله برقوتلی سائتی ومشوق خدمتی کورمهک باشلاش که انسان بولمک حکم و ایچمکدن کنیدی قورناره‌میهرق مغلوب بولنیور .

انسان بالکمز حرکات و افعال طبیعی‌سی اعتباریه نظر اعتباره آلیرسه اعتیادك مضرتی نسام اوله بیلیر .

ایکی کون سیغاره ایچمکدن انسان بر سببه محروم اوله بیلیر . دوام حیاته سبب اوله‌میان ، مضرتی درکار و مکفالتدن معود بولان توتونی انسان نیچون لوازم حیاتیه‌سی صرمسه بچیرمش اولسون ؟

حالبوکه انسانلرک هان کافه‌سی الف و اعتیادك تأثیری التنده زبوندر . فقط

طبیی برانسان اسباب میبشتی تدارکدن صکره الف و اعتیاده مغلوبیتیه عادتاً طبیعیتدن چبقار کی کوریلور . و اخصال بر انسان جمله عصبیه‌سنی بموشاق بر بالومی کی تأثیرات خارجه‌دن یک چانوق متأثر اوله جق بر حالده بولنسدیرر و الف و اعتیاد تأثیر متنازیه به بودماغه درین براز برافیره‌سنه صکره بوندن کنیدی یک کوچ قورناربر . او اعتیاددن محرومیتی بتون افعال حیاتیه‌سی وموازنه فکریه‌سی نصارصار . قوه طبیعی‌سی خللدار اولور . دماغی هیئت عمومیه‌سی اعتباریه متین بولدیمرق وعادتاً تأثیرات خارجه به برچلیک کنله کی مقاومت کور . ستره جک بر حالده طوتوب الف و اعتیادك بونکله اوزرینه برافه جفی نشانه‌مکده غایت سلجی برصورتده حاصل اولمی واقضای حالده هان سلنمسی قابل اوله بیلمک انسانه اعتیاددن محرومیه قاتلانمق بر منات طبع ویره بیلیر . انسان حوایج ضروریه‌سنک مغلوبی ایکن نیچون برکیفسک و ایلریده کنیدینه عذاب ویرمی ، ضرر ایراث اعمی ممکن اولان براعتیادك مغلوبی اولسون ؟ بوچا که صرف احوال طبیعیه جهتیلدر . دماغک تربیه و تحصیل ایله استحصال اسباب تکمیلده بر اعتیاد طرزنده حاصل اوله بیلیر . یعنی عین تأثیرک تکرری دماغه خیر و حسنا ته برمیل ، تحصیل علم و معرفه برانهماک ، خصائل انسانی اکتسابه بر استعداد وجوده کتیرر ... تربیه دماغیه‌مک اساسی تشکیل ایدن بوقظهلرله علی الاطلاق اینی ویا کوتو برحرکتک آلمشق آره‌سنده فرق واردر . انسان سن کالنه ایریشوب نشوونمهای دماغی تام درجه به واسل اولجیه به قدر شهمسز دورلر کچیرر . بو دورلرده دماغ یک زمین بولسه بیلیر . بو دورلرده دماغک تکملانه واکتساب قوننه لایقیهله بر طریق تعیین ایدیه بیلمک اودماغک خصائل وفضائل انسانیه ایله تریز ایدرهك کسب منات ایله منی اتاج ایدر . بو ، بدیهیور . بو صورتده منات فکریه دینان خاصه جیلهده اکتساب ایدمش .

شعر

متروک

لدوس صیجاق اسپور ؛ ایجه برنقاب سفید
افنده طاغری اورتمش ؛ کونش اشه سنی
عموداً ایندیریور ؛ برشبق حار و معدید
فضاده تیره تیور خیره ساز لهه سنی .

پوشقه هپ قوچه طاغرده ایلور اظهار
اینجی مجروحی ؛
بولعه آکدیریور ، بی جمال سپر و فرار ،
شکسته بروحی .

اوتازیانه سوزان شمه آهیش دوش
ضعیف ، مرده نظر بر اشک ، تک و تنها ؛
جانانیده هوا پر هوم جوشا جوش ،
اگرکنده موج فاشقله زردی انجا .

سروصاخی فرورده ، نیم بسته دهن ؛
پوزنده معنی کرمان اسطبار و کر ؛
نگاه نایتمه صانکه آسنانق ایدر
بتون لطائف ماضی ، اوخطرات کهن .

کایر صباخته آوازه نشاط هوم
صفر استهزا ؛
کایر خیالته اشواق اشتها و غرام
بحال .. بی معنا .

- ۲۰ . نوس ، ۱۳۱۱ -

ع . ناظم

خیال دربدر

- توفیق فکرت بکه -

بنم سعادت عمرم قیلهدی برهوسک
سور و کتوب کیدیورکن بر ملائده ؛
بو آتدین الم ایسترم که دیکله نین
کشف برکیجه تک منجمد ظلالنده .

بنم سعادت عمرم !! اوشی موهومه
بتون حیاتی وقف ایلم ، تبه ایندم ؛
باقوب باقوب بو حزین چهره سعادتته
اوسنی بی نرمده اولور بوکون نادم .

بنم صیغه عمرمده کیزلن آمال
آلیر صدای تالم اینجی روحمدن ،
ویرر حیاته مردم برانکسار ممدید .

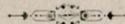
غریبدرکه اولورکنده وقف یأس و ملال ،

کدرک بردن بره دماغده حصوله کتیردیکی
تبدیل یعنی تدریجاً دکل آنی بر صورنده
اوکنله اوزرینه اوردینی ضربه تک بعضاً
مهلک اولدینی ده کوریلور ؟ اگر دماغ
تصور ایستدیکمز کچی بر تکمل ، برمتانت
وقوت اکتساب آیش اولسه بالطبع نوتاثرات
او قدر شدتلی اولماز . انسان ده حقیقی
ومتین بر انسانه یا قشمان حرکتدن دور
قالماز .

بر « فکر ثابت » ، مثلاً مطلق بره معشوقه
تملک سوادى شدیدى ، عادى و بیانی اولق
اعتباریه ، بوغاز ایچنده بریالی به ، اطهده بر
صیفیه به ، یا خود صاری بر اسقار بین ایله
لاجورد بر قوستومه مالکیت ارزوسى بعضاً
افمال و حرکات شخصییه اوزرنده بیوک بر
تأثیر کوستر . بتون موازنه فکریه بی
احلال ایدر . بو حال فعل تغدی به سیله
تأثیرله وجود نشو و نمایه قادر اوله ماز ،
دوچار ضعف اولور ، مریض اولور . اشته
بوصورتله بر « فکر ثابت » بر نوع مرض
عصبی بی تولید ایده بیایر . بر امل اغورنده
خسته لئلر ، بر فکرک دماغده درین بر نشانه
براقهرق دائماً انسانى تأثیرى البته زبون
براقسى سیله قوای بدنیه سنی ضاع ایدلر
کوروله کلسدر .

والحاصل منات فکریه ایله تکامل دماغی
بر شخصت افکار و مطالعته افسال
و حرکتنده توازن حصوله کتیرمکده و عضو تنی
حال طبیعیه بولدریمغه خادمدر . دماغت
بو متاندن محرومیتی کرک الفت واعتیادک
سوقده ، کرک بر « فکر ثابت » که تحت
تأثیرنده بر شخصی زبون قیلار ، موازنه
فکریه و حیاتیه غائب اولوب بوسوق و تأثیرک
شدته کوره حالات مرضیه سیله میدانه
چبقار .

﴿ . صد رسیه ﴾

کنله دماغه هیئت مجموعه سنده بر توازن ،
برقوت بولتی اعتباریه تکامل آیش اولور .
الفت واعتیادک دماغده بر اقدینی نشا-
نه تک درین بولتی و اعتیادک آثار ظاهر به سنی
یک زیاده ارمسی ایسه کنله دماغه تک بو
متاندن محرومیتسه اشاعت مقامنده
طویلله بیلیر ... « منات فکریه » دیه ایضا
چالیشلان بو کیفیت ایله اعتیاد و الفت نه قدر
شد ایسه از باب فک « فکر ثابت » تعبیریه
ادا ایتمک استکبارى حالده دماغ ایچون بر
تقصا در .

اعتیاد بر حرکتدر . بو حرکتک خیالی
دماغه عکس ایوب بوراده بر شکل و صورت
حاصل ایدور دیکدر . انسان بالکتر حرکت
ایچر . بر چوقده دوشونور . همدله لایق قطع
دوشونور . الفت و اعتیادی یک چابوق قبول
ایدوب یک لوح ترک ایدن طبیعتلر ، یعنی
دماغه کی ارحال زمین دوشونجه لرده دها
زیاده مضرت کورته بیایر . انسا ده بر فکر
حاصل اولور . احتمال بو فکر مضرد ،
یا خود عبسدر . فقط چوق زمان ذهنه
تبادر ایستیکی ایچون اوراده تدریجاً بر لثیر .
— علی العموم ، مکتسبات علمیه و عقل
و منصف داره سنده بو مکتسباتک ذهنه حاصل
ایدیکی مطالعات مخصوصه بچدن خار جدر —
مثلاً بر انسان بروهم و خیاله دالار . بوکا
قوت ویرر . بو حال بر « فکر ثابت » رنگی
آلیر . بوله جه بعضاً برداء مراق باشلار .
دماغی یوشاق بولجه بو فکرک اثری
درینا شدیکه درینا لثیر . انسان بشقه صورنده
حرکتیه مقتدر اوله ماز ... عشق و علاقه ده
بر « فکر ثابت » در .

بو حس شدیدک تأثیرى البته انسان
موازنه فکریه و حیاتیه سنی غالب ایدیکی ،
عقل و حکمت داره سنده حرکتیه مقتدر
اوله مدینی محقق دکلی ؟ عشق و علاقه تک
دماغه درین بر ازی ، نشانه بی حاصل
اولسی انسانى مغلوب ایدوب بر اقبورمی ؟
فوق العاده بر مسرنک ، فوق العاده بر

درسماعت عشرت مکتبینه وبعده مکتب حربیه وملکیه شاهانهده اجمال تحصیل ایله یوز باشلیق رتبهسیاه نشأت ایتش وفخری یاوران حضرت شهریارمی سلاک جلیله داخل اولش اولان ضابطانله رتبه رایبه اصحابتندن برافندیکن رسملیدرکه مملکتلرینه کیتیمک اوزره ارزنجانه مواصلنارنده مخبرمخصوصمن طرفندن آللوب کوندرلشدنر .

- ۱ - قرهپایق عشرتندن ارشروملی انیس افندی ۲ - جیرانی عشرتندن بتلیسی خالد افندی ۳ - شمسی عشرتندن وانلی عزت افندی ۴ - قرهباللی عشرتندن خرپوطلی جیل افندی ۵ - شمسی عشرتندن وانلی ضیا افندی ۶ - قره باپاق عشرتندن ارشروملی مسام رکی افندی ۷ - کشفق عشرتندن وانلی صدیق افندی ۸ - قرهباللی عشرتندن خرپوطلی وامش افندی ۹ - قرهباللی عشرتندن خرپوطلی شمزی افندی ۱۰ - قرهباللی عشرتندن خرپوطلی علی حیدر افندی ۱۱ - قرهپایق عشرتندن ارشروملی ولی افندی ۱۲ - قرهباللی عشرتندن خرپوطلی صبری افندی ۱۳ - سرواصلی مصطفی نادر افندی

بو فیرطنه تک .. مسعودیت خیالیاری ، قوددن
فعله چیقمق اوزره بولسان امللر آرمهسنده
بی لزوم ، نامجل ، نالایق کوردکاری بو فیرطنه تک
آرتق کیلمسی ایچون ضعیف ، زبون ، شکسته
پرسدا ایله نشیده کویای تضرع اولیورلر؛ بو
اشاده مجوم ایدن بر روزکار بیچارهاری تازمار
ایدهرک یالوارمه لرینه میدان برمیور؛ زمزمه
شکایتلری برسمت معکوسه طوغری قاپوب
کونوربیور .. جیرنیورلر ؛ آرتق سروبط
اولدقاری دالاردن قوپهرق اوچق ، غاصب
وسارق اولان روزکارک آردندن قوشمق
ایستورلر .. هیهات !
قوشلر ، بدایع بهارک مژده جیلری ،
آقشجیلری اولان اودرد آشنا موسیقارلر نه ده ؟
ترنات شاقانه لرله مشجره لری معکس نازونایز
ایدن اولان تکنان محبت بوسته نصل تحمل ایدیور؟
آه ، کم بیلیر ، نه لرله قاچمشلر ، نه بیوک
خجنازلرله مضطربدلر ؟ یابلبل دمساز .. کم بیلیر
ترده کپرتلش وکم بیلیر بو فیرطنه تک ایقاع
ایدهجکی خسارانه نه سوزشلی مرثیه لر حاضر لایور!
آه ! ای طیور بهار، شمعی سزک وچد-
آور نهماکزله بدل قارغه سسلری عکس انداز
آفاق اولیور ؛ بو چرکین سسلر ، بو سامعه-
خراش صدالر یا سزدن ، یا بم قلب محزوندن
اخذنار ایچون بتون چرکینلکری ایله جانکشف
اولیورلر .. اگر بو ، ایکی اوچ کونلک
مسق بهارک بخاری ایسه نه قدر آجی ! نه قدر
نمادت انگیز!
دها دون بتون آبتوتای ایله تبسملر ایدن
چهره بهار بزم ایچون نه جایق صساراردی ،

بوره کنک اوزلر ایچون چاریندینین طوبسونلر ..
بوچارینی .. بوسس نه در؛ نه لر دییور؛ بیلسینلر !
رسومات اماحق اوراق مدیری

محمد امین

سکته بهار

خیالات مغفله بهار ایچنده معنوم برکون ..
آعاجلر ، یاپراقلر ، چیچکلر موسمک بخش
ایندیکی فیض وتاب ایله مغرور اولوق ایستلرکن
ایشته بر روزکار .. مرحتسز ، انصافسز ،
مستیزی برروزکار شدت تدریجیه سی ایله ژواللی
آعاجلری ، یاپراقلری ، چیچکلری تیره تیور ،
صاریور ، اوزیور ، اکتیور ..
حیات بهارک منبع جوشانی اولان کونش ،
اوجهار نور بیلیمکه شمعی ترده ؟ بوحنری ،
بو معنومیتی جان ازاله ایدیورمک اوزره جمال
نورانیسی نیچون کوسترمیور؟ آه ! بتون اشیاده
بردرد خنی وار کی .. هپسی بیونی بوکوک ،
دوداغی بوکوک ، کوزلری آغلامغه آماده
اوکوزکی ملول ، بیکس ، محقر !
بر مدت ، پک آز مدت بخش آرام ایدن
روزکار بی انصافانه برشدتله اعاده مجوم ایدیور؛
آره لقصه بر کره آجیلان ضیایی نهار تلاش
حریصانه ایله اعاده ظلام ایدیور .
چیرینان یاپراقلر .. ناجیز ، رقیق ، ناتوان
یاپراقلر اقلره نظر انداز نیاز ! اورلردن کلن
باولطره .. کشف ، مهیب ، مور باولطره
باقیورلر ، یالوارییورلر . سبتی آکلایمه دقاری

بو روح مضطربلیت ایچون بعضاً
اوقور نشیده ماتم شکسته برامید !!

- ۲۲ مایس ، ۱۳۱۱ -

ابراهیم جرسی

بز نصل شعر ایسته رز؟

پوشی نه در ؟ اناطولی طاغلرنده کوروش
هب اولری .. مسجدرلی قره لره بوروش
کویچکلرده .. رنجبرلرک اولرنده اوقونور ؛
بر کتابکه یابر یتیم کچیبسی جالدیرتیر ..
یا بر چغنی چوچوغنی ایصنر طاغه قالدیرتیر ..
اوله شیار بالله تیرکه عقالره طوقونور .. [۱]
شویارچه نه ؟ .. استانبولک سورلریک التنده ..
قره دکز بوغازنده .. حصارلرک صرتمده
غایت کوزل دوشونولش .. غایت ای طوبولش ؛
بر شرکه شهیدلرک آل قاتیله یازلش ..
بر تلیجکه بر کتابک آل یاننه آصلبلش ..
برالتوندن هیکلدرکه بر اوپایه قونولش .. [۲]
بز او شعری ایسته رزکه جفته کیدن بابالر ..
اکین چین کنج قیزلرله اودون کسن انار
یاتیق سین دیکلر لرن کوز یاغلی رین سیلسینلر !
باشلری آچیق .. بیاض سینه سنه قویسونلر ..
[۱] کور اوغلی اسمنده کی کتاب .
[۲] فاتح تره سنی زیارت سر نامه ملی شعر کزین .

برلکده

برلکده آپلمش ایکی زنیق کبی همسر ،
برلکده کچیردک بتون ایام شبانی ؛
برلکده نه پادقشه شوانسالنه بکزر ،
برلکده نه کوردکسه مقی ومنور ...

بر خاطره یوقدر اوکوزل کونلره شاهد ،
بر خاطره یوقدرکه بوکون موج سعانی
عرض ایلمسین روجه هرآن متابعه
بر ترمشکه یالکز سکا ، یالکز سکا عائد .

برلکده اولورسقی یته بزراجه کولومسر
عمرک ، شوکین عمرمک اقبال خرابی ؛
تذکیرایله ماضی ، کل ای همدملر ؛
برلکده اووقوردق ، یته برلکده .. برابر
ختم ایله لم ، کل ، شوغم آلوده کتابی !

— ۱۲۱۱ —

تصویر

[باوران حضرت شهریاریدن بوغاز محافظ وکیل فریق - سادات]

[مظهر پاشا حضرت تباری]

Son Excellence Muzhar Pasha, commandant des Dardanelles.

— سکا —

روزنامه دن مفرز

دوستلرمدن بزجراک روزنامه خاطر اتنده
اوقودم :

بکا بومسلکی اختیار ایتردن تصادف
حیاتک نه اوله بیه کجنی ممکن دکل تعین ایده .
میورم ، کندیمی یله یلیدن بری دائمًا تحف شیلردن
حظ آلیر بر آدم صفتیله طاییدنم حالمه بوکون
بکا مادام الحیات برسلسله بقایم کوستره جک
اولان برمسک صاحبیم . تحفه بکزر بره قعییه
برنجی دغه اولارق کچن کون مصادف اولدم ؛
بوده برنجیه ... فقط برنجیه که اوزرنده بر
مضحکانهک خفیف طرافه قهقهه سی پرواز ایدیور .
اوکون صاحبین - برقاچ ساعت صکره اجرا
اوله جق مهم برعملیک تئیشایله مشغول ایکن
قایوم اورولدی . بویله صردلرده تعجیز ایلمک
هیج خوشمه کیتن . « نه وار ؛ » دییه باغیردم ،
« سزی بریسی کورمک ایچون اصرار ایدیور »
دیدیلمر ، جواب ویرمهک وقت قلاادی ، اوله تک
قایوسی یواشجه آچیلدی ، قارشومده اووقته
قدر کورمدمیک بریسی کوردم ؛ بوادم سننده
اوقق بره اترتاز ایله دیدیکه : — سزی تعجیز
ایتمکدن امین ، فقط بی دیکله جک اولورسه کز
عفو ایده جک کزی ده بیلیورم . بکا یالکز یارم
سائلتم بر زمانکزی فدا ایتمه کزی استرحام
ایدهدم . سزه بزجراک صفتندن زیاده برانسان
صفتیله مراجعت ایدیورم .

طاقت شکن ! قلب خرابه استیزا ایدن بو محاسن
معموره یی تحریف ایچون بتون قوتکله وزان
اول ! دوام ایث ، ای فیروطه !

— ۱۲ مایس ، ۱۲۱۱ —

علی نعمت

سائنحات شعریه

صیبرکن تنق انواری
سرانکشت نکارین شفق
یایلیر سایه ، جوکر برناری ،
موراریر جبهه خندان فاق .
آسان دیرک « بن اورمک شم ! »
زاله دیر : « زیور کتف جلم ! »
« بوق ، سنو جانکه هپ بن سیم ! »
دییه ناکه کورونورسک ، کوزلم ...

نظرم حسنکه مهوت قایلر ،
فکرتم روحکه مربوط قایلر !

— ۲۷ مایس ، ۱۲۱۱ —

مبین رانسه

سودلی . دها دون بتون رونقلماری ایله
نظر بیرا اولان لوحه وصال نه جابق شو
لوحه هجرانه مبدل اولدی . آکر بو ایکی
اوج کونلک حیسات بهرک سکرانی ایسه
نه قدر سینه سوز ! نه قدر مدیدون فاجع ! ..
ای سودای سوزان ! ای نیم آشنای
ملام ! بزم کینه المار من سعادت بشیره تک
چدا تحملی فوتمده شیرلی ایدی ؟ لدا ندم
آمان ایچنده بر دیره ظهور ایدن بو
مزارت نه در ؟ مسعودیت خیالاری ، فوتمدن
فعله چیقمتی اوزره بولنسان مزمز المار
آرمنده بوماعلر نه در ؟ بزم سهای صاف
عبتیزی ، بزم آفای نورانی اشتیاقیزی
بو بولوطلر بیخون قرارتیور ؟ بیله تم که
خسته ، پستاب ، معدود الهوس ایکی
روح متحسرتک امتزاج آماندن حقوق حیاته
نصل برنجاوز ، نصل بر سکر تر تب
ایدیور ؟ حیات بزم وضع ، بی تکلف ،
ناچیز بختیار لغیزی بیخون چکه میور ؟
باپراقاری تیره دمن ، قوشلری مجبور
فرار ایدن .. وجهه بیخوش بهاری بر دیره
رقت آلود مال ایدن باد ستمکار بیخون
بزم منجره خیالاتیزی ده تارمار ایتمی ؟
شدمی بر لانه ذی سکران ایچنده
بیوک خلجاندرله مضطرب اولان کوچک قوشلر ،
هیج اولازسه ، بر برینک سینه محبت یاصلاندرق
تلیسنازانه حسابال ایدرلر . یاین ، زوالی بن
بو آشیان محبتده النجا ایده جک سینه شفقت
و وفادان محروماً ، کندیکندییه ، سنیز ، یاب
یالکز نصل تسلیت یاب اولم ؟
ای سودای رمیده ! البته بو بولوطر آفای
بهاری اوزرن مدت قرارتیه جق ؛ البته
کوشن .. اومنیع معظم نور یکیدن صفحه
جهانی یارلاته جق ؛ آغاجلر ، باپراقلر ، چیچکلر
یکیدن اشواق رنگارنگ ایله بختیار اوله جقلر ؛
البته عالم بر دها مسعود اوله جق . فقط ، عجبا
بزم ایچون ، بزم شکسته کونکلر من ایچون بو
دنیا ده امکان مسعودیت قالدیمی ؟ ..
البته سینه طبیعتنده بورد خنی یکیدن
اویوه جق ؛ جبهه مالدن بو اوسوز طور حزنی
کیده جک ؛ بو آلام ، بو اوجاع بشارتک مادر
طبیعت یکی بر بهار پر هوس طوغوره جق ؛ یته
قوشلر نعمات جیده ایله بهار نوزاده بسط
حسبات ایده جکلر ؛ یته بلبل شیدا اوصغر الهی
ایله ارباب سودایه ندیم وجدان اوله جق ؛ هر
شیک بوزی سکولر جک ؛ هر طرف ، هر شی
کوزل اوله جق . ایسته اصل اوزمان نیم حیاتم ..
بنم رنجیده ، سنمزده ، بییکس حیاتم نه قدر
چرکین اوله جق ! بن نه قدر بیوایه ، اوسوز ،
محقر قالمجم ! آه ایسته اصل اوزمان نیم
سکرات قلب باشلایه جق ..
خیالات مغفله بهار ایچنده ک بوروز مغنوم
نیم آشنای درد و محنتدر ! اس ، ای باد

حالده اویله بر معنای فتور، سنسند و قدر دین بر ترانه استرحام واریدی که چایق بپترمک لازم کلجکی ای ایدر برطوره آلتری سلیمنده دوام ایدرکن تعطیل اشتغاله مجبور اولدم؛ او بولاته تقید ایدرکی کوردندی، براز یا نالاشدی، دولابرمصرب بر نظر کوردندی، صکره کوزلرنی یوزیه دیکهک سنسند صدقه ایسته یورمشجه سنسند برنمه نالله «سزه یالکز بر حکایه نقل ایدمچکم، انجق یازم ساعتک بر حکایه ...» دیدی، «پی، اقدم، سزی دیکه یورم» دیدم؛ اوزمان برنفس مسترحانه آلهرق اوطوردی.

آنجق اوتوز یا سنسند واردی؛ سیورمجه و قیریق کسپلش قرال صتالیله، صازی به مائل کوزلرنک طسانی بر نظر یله خوشه کیدن بر چهره ...

— بن رسام، اقدم ... دیبه باشلادی . کوچک یا شدن بری دیوارله کومور پارچه . لریله دنیابک هیچ برترسانه سنسند مثل کوله ماش کایلر یا یقندن باشلایرق حیانه قو بکونه قدر رسمند بشقه برشی پایامد؛ حتی پایمه وفت بولهامدم . بالحاصه معاشره انجون ... فقط عشق اویله بر احتیاج قلبه که نهایت برکون بوتون شدت و قوتیله اجرای حکم ایدیور . ایسته بکون بنده هرکس کبی بو حکمک آلتنه کریمش بولندم ، شدی شوفا رشو کرده اوطوران آدم عاشقده ، اوت عادات بر عاشق ... کوله میکر ، رجا ایدرم ، عینله صحنه لرده اغلایان یا خود جریده لک تفرقه سنونلرنده شاعرانه جمله لره تقسیر الام ایدن عاشقده مشایه بر عاشق ... بر عاشقک بر جراحه مناسبتی صورده چکسکر ... واتعا بن نه سینده ی شرحه شرحه ایدمچک بر غمزه جلاده مصادف اولدم ، نده لحت جکردن کباب یا بق ایسته بن بر شکمپوروه ربط قلب ایشدم که سزدن جریتملری پذیرای انیام ایدمچک بر تدبیر ایسته . مکه گلش اولدم ؛ ذاتا عصر مزده معاشره تیغ وخنجرله اجرا ایدله یور ، دکلگی ایشدم ؛ فقط بانکز ، ایسته بعضاً معاشره نیک نیشترده احتیاجی اولور ...

هان سیاحتله کچن بر حیات تحصیل وتبعندن صکره یویاز مندمه سنسند استنبوله گلش ایدم . موسی بوغازا طه سنسند بر کوچک غلته زنده بکیرمک اوزره ایکی آئی اول اوریاه کیتدم . بوراده نه خوش وقت کیره چکدم ؛ نه کوزل مینابار ، نه لطیف غروبازر یا به چتدم ، بالحاصه صازی ایله قرصی حقیقه امکان اوله جنجیم بولم ، تطبیق ایدله جنک نظر بیلرم واردی ... صازی ایله قرصی بوامارک هان دائماً سقوط ایتدکاری بر کردایدبر ، سنی ذاتا بیلیردم ، بیلمه دیکم برشی وار ایدی که اوده یه یورسما مارک بر چفت مائی کوزدهده سقوط طاری ممکن اوله بیلسی ایدی ، ونه دیه بوغاز اطه سنسند تخیر به ایتدم . سز هیچ بوله بر تخیره

ایتدیکیمی ؟ بانکز ، کولیورسکر ، او حالده اکلاهی چکسکر ... برکون اقسام اوزری ، هنوز کوش افنده بلوطارک اوستنده متردد کبی طوررکن تخیره مک یا نده صازی ایله قرصی تخیره سنسند طالش ایدم ؛ بوسره ده نا کیهان براز اوده بر بنجهدن ایکی کوچک مائی کوشنک بکا کولومسه بهرک باقدینی کورنجه ، نهن بیلیم ، باشم دوندی ... بومینی مینی کوشنله بنده کولدم . نه انجون ؛ شبیه سز باشم دوندیک انجون کولش اولمالیم . فقط عجبا او نه انجون کولدی ؟ . حالده کولیوردی ، متصل کولیوردی ...

بو کوندن اعتباراً او پنجه دن بکا کولون بومائی کوزلری کیدوب تماشا ایتمک بر احتیاج اولدی . بر بریزه هرکون بر پارچه ده سا زیاده کولیوردرق ، برکون صباحیلن او یانقدن صکره برده ی آجیوردم ؛ غریب تصادف ! اوده طریق بن کبی صباح حالیه ، هنوز بیتاغدن فالنیش ، پرده سنی آجیوردی ؛ بو تصادف اوقدر تخف ایدی که ایکیم زدهده بر تأثر حاصل ایتدی . ایکیم زده عین زمانده بکدیکریمه بر « بو ژور ! » کوندرمکی طبیی بولدق . بن اوفق بر باش کسه ایلمد « بو ژور مائی کوزلر » سلام ساکتی کوندرورکن اوده « بو ژور رسام افندی » معناسی عین حرکتله بکا ایصال ایدیوردی .

بویله طانسه دن ، کوروشمه دن سلاملاشقی اوقدر خوشمزده کیتدی که بوکون شوراسمه سلاهی هان هر ساعت باشنده تکرار ایتدک ؛ حتی ...

لکن سزی لزومندن فضا له تعجیز ایتیم ، زائد تفصیلات وریورم غالباً ... حتی کجه یا تمدن اول بن مومله تخیره نیک او کته کلدیم ، اوده انده موملیه پرده سنی چکمک اوزره ایدی ، چوزولش صاحب لرنک اوستنده مومک ضیایی تترکن بکا برده « کجه » کر خیر اولسون » سلامتی کوندریوردی . بن پاره تلمک اوجنی ایدم ؛ کوتوردرک لرزان بر بوسه سوادنی محترز برکوت خویا کبی اونک خوابگاه شبانه اوجوردم ... یه کولیورسکر ، اقدم ، غالباً بکا بر پارچه شاعرده دیبه چکسکر ؛ اوت ؛ اعتراف ایدرم ، عاشق اولدقدن صکره کننمده بر تدبیر مجیب حسن ایدیورم ... اینا تخیره میکر ، ایرتی کون دکر قیسنده سپهای قوردرق بر دکر منظومه سی یاغنه چالیشیرکن اوقدر مائی قولانوردم که بر اراتلی بونی فرق ایدنجه حیرت ایتدم ، بوتون مناظری بررنک کورد خویا ایچنده بوغق ایسته شم . تام بو افراط کوردی فرق ایتدیکم دقیقه ده ایدی که اوقدمده بر کولکهمک اولور دینی حسن ایتدم . باشی چوردم ، او ایدم ، یا ننده والده سیاه برابر ... اونارک بر والده ایله بر قیزدن برده نادراً ظهور ایدر بر برادردن عزارت اوله فلرنی سوله شمیدیم ؟ هرکون او ، بو اختیار والده نیک

قولته کبر ، چمارک زارسانده یا خود دکر قیسنده ساعتله کزدی . اونلره اره صره اوزاقدن تصادف ایدرم ، اک یقین نقطه ملاقاتیم پنجه . لرمندی ؛ بوکون شوقیتده بکدیکریمه سزدن انجق براشون مضافه ایدک ... پنجه دن سلام کوندرمکه فوت بولورکن بوراده شوقدرجق بر مسافه ده برکله سوله مکه امکان بولهامدم .

او ، بن لوحه نیک اوستنده دوکدیکم آووج آووج مایلره باقیوردی . آنه سی دیدی که : — ایشکزه مانع اولملم . قیزم ، چوچق دکلگی ؛ رسمی صراق ایتدی ده ...

چوچق ! .. بولکه بنسند بر تأثیر غریب حاصل ایتدی ، انجق اوزمان فرق ایشدم که بویق بر چوچقدن بشقه برشی دکلدی . هنوز اون اتی یا سنسند ... او حالده او پنجه دن کوندریلن سلامارک صرف چوچقتدن عبارت اولدینغه بنی کیم تأمین ایده بیلیردی ؟

کنج قیزک انده آجیلیر قاپانیر اوفق براسکمله واردی ؛ اونی قه اوزایه ، بدن آنجق بر آرشون اوتیه قویدی ، اختیار قادین بو رغون بر نفسله کنیش بر « اوح ! .. » چکدی ، اوطوردی ؛ او یانقدن فالش ایدی . کولهرک بر بکا برده بزده ک مائی دکره باقیوردی . آنه سی ؛ — سزی صیغازی یز ؛ دیوردی . بن آلتدک اسسکملی کنج قیزه اکراره چالیشیوردم ؛ اقبول ایتدی ؛ لطیف بر حجت طلاله چهره سنی قاپلایرق قولالرنک ایدنده سالانان ظریف انجی کوبه چکلره حرکت ورن بر باش سلیکتیسیله رد ایدیور ، « صکره نصل چالیشیرسکر ، بز سزی چالیشیرکن کورمک ایتدیوردرق ... » دیوردی .

بوراده رسام اباعه قالدی ؛ حکایه سنی تعقیب ایتدن اول بکایندی ، صکره دولابرده بارادایان آلاسه برکوز آتورق دوام ایتدی :

— بو آلتلره اوینامه انسان نه قدر آلتیسه آلیسون بوکی دقیقه لره دولان شیرلی تصور ایده بیلکدن خلل قالماز ، دکلگی اقدم ؟ ... اوح ! رجا ایدرم ، صبر سزلا تمیکر ، سزه بوکونک تاریخی یا به چق دگم ، بانکز ، آلتامق ایتدردم که هان بوکون شوراده رسام ایتدده اونلرک بوتون فرغات حیاته اوفق اولش ایدم . قادیلر ، هله اختیار لاش اولورلرسه ، نه قدر سوله نده سوله سوبیلر لوسوبله ترلر بیلیرسکر ... اونلرده بنی تماماً او کونش اولدیلر ، حتی اویله طن ایدرم که کنج قیزم شو ساعته عاشق اولغه باشلادینغی بیله او کونش ایدی ...

بورنخی ملاقات هان هرکون بر ، بعضاً ایکی کره تصادفه برابر بولنمیان زمانلردهده پنجه لر دن مناظر لره بر متنده تنکلیل ایتش اولدی . اون آلتی یا سنسند بر کنج قیزله اوزمانه قدر سوسمه وقت بولهامش بر کنج

آدم ایچون یو ملاقا تارله برازدواج ارانسنده مان هیچ مسافه یوق کبیر ، بوسافه ی نصل قطع ایتدک ؟ نصل اولدی ده برکیجه مهتابده اختیار قادیی کردیرکن اوبراز ایلریده بزبراز کیده قالدق ونصل اولدی ده باشمزلک اوستندن آئی طالعنه طالعنه سیلابه انوارنی سریرکن — باکتز . ینه شاعر اولوردم — اوت ، اویله ایدی ، صانکه آیدن برصاری ضیا چاغلانی بوشانیوردی ، اونک آلتنده الارض بربرنی بولدی ، باشلر ش بربرنه طایاندی ، سوله مکده هانکیز تقدم ایتدک ، بیلیم یورم ، بو ایکی باشک ازاسندن بر «سویوردم» گله می چیدی... ایشینه کولورسکز ، چونکه بوسوزی سوله . مامش کیسه یوقدر ، بن یوق اویجه برنجی دمنه اولورق سوله یوردم ، اوت ، برنجی دمنه اولورق برصاف قیزه «سزی سویوردم» دیوردم وسویوردم ...

رسام بوراده کندی سوزینک عکس اهترزنی دیکلایورمشجه سطوردی .

— سویوردم ، دیدم دکلی ایتدم ؟ بونی دوشونورک سوله مادم ، بویله دیم مادم ، چونکه حالا سویوردم ، یالکز ... اونک دست ازدواجی طلب ایتش ایدم ، برادرینک تصویبه تعلیمت والده می طرفندن کمال ممنونیته بوطلبه موافقت اولوندی . آرتق بختیار ایدم ، مسعود اوتق ایچون هیچ برشی نقصان دکلمدی ، بوندن صکره لوله لرمه ایتدک قدر مائی قویه بیلیرم . مائی چامبله مائی بر دکز ، مائی بر سا مائی بر کونش بوتون مائی ایله بربروزان اطه می ترسیم ایدرک یادکار ازدواج اولورق صالایه بیلیرم ... بونی ترسیمه حاجت قانادی ، برکون اوطیقی برارزبر کوسزدی : — یم رسمی یانز مینکز ؟

بوتون دنیانک رساملرینه سوکلیلری طرفندن سرد ایدیلن بر تکلیف ... حتی بونی خاطر منزه کتیرمکده براز کج بیله قانش ایدک . اونی بر جام دینده باشی الله انکا ایتدردرک اوزاعش ترسیم ایتک قرار کیر اولدی . مان ایتسی کوندن اعتباراً باشلاق . رساملایچون اک بیوک تهلکه سوملری مکن اولان قاندرلرک رسمی یانقدر ، خصوصه آرتق اوقادی سومک احتراز اولنه حتی برشی دکلمه ... اکثریت اوزره رساملر رسم یاپارکن سومکه باسلاقلری حالده بن سومکه باشلاقلدن صکره رسمی یاییوردم . آرتق یم ایچون اناجک کنارینه لطیف بر وضع صحراوی ایله یاسلان کنج قیزک بوتون اغنائی اندامی ، اون آئی باشه مخصوص بوتون صفوت حسینانه برحفظه معصومانه تشکیل ایدن باشنک لطافت وضعیتی ، دها صکره قاشلرینه ، کوزلرینه ، الارینه ، شو بی حرکت وضعیتدن صیقیلارق سبزرستلندن چیرپانان

کوجک آباقرلرینه وارنجیه قدر بوتون نقرعات وجودنی تدقیق ایتدک کندی کنندی الفشلامغه بر مانع یوق ایدی ، « قوجه حریف ! ایشنه تام خویساکه کوره مینی مینی بر قادن ... » دیوردم . اختیار والده اوز قدن ساکتانه ، بعضاً برامتناص درونی نگاه ایله کندی عشق ماضیننه رجعت ایتک ایتسه یورمشجه سته کوزلری قایبارق ، اوزون اوزون دوشونجه لریله بولوخه سواده نظارت ایدرکن کوجک کوجک لطفله ، بعضاً بر معنای ایهامداره دلالتی ، سولندکن صکره فرق اولنان کله لردن متول قهقهه لر یواش یواش قلبلر منی دها زیاده تقرب ایدیوردی . بن بعضاً یرمدن قانفار ، اونک وضعینته متعلق برشئی ایضاح ایدر ، یاللی طوبوب براز دها یوقازی به چکر ، یاباشی بارماقلرک اویجه اداره ایدرک دوزلیر ، مائی کوزلرینه اغاچلرک اتق زهرمدی ارانسنده غائب اولش بر نقطه انعطاف تعیین ایدردم ؛ بو بویله بش کون دوام ایتدی . آه ! دایما دوام ایتدی ...

بوراده رسام درین بر کوکس کچیردی ، آرتق نتیجه یه تقرب ایتدیک اکلایشیلوردی .

— برکون ینه باشی اولجه تعیین اولنان وضعیتی بولمیروردی ، یم اغاچه احتیاج کورولدی ؛ بارماقلرله بو کوجک باشی چکرکن دوداقلرله ناشدیرمی هوسنه غلبه چالرق درزلیوردم . دایما شقاقلری قیبا اورتجک صورتده طارامق اعتیادتده بولوندینی صاچلاردن بر لوله بوکون چوزولش صارقوردی ، اونی بوشابه طولیایوب قاندررکن اوشید برصیحه توحی متعاقب بردن طوغربولدی وصاب ساری ، دوداقلری تیره یرک ، یوزمه یانیدی . مظنان شو صرهده بنده صاب صاری ایدم ، بنده تزه یوردم ؛ اونک قانوب المی ایتک ایچون ایتدیک حرکت نه قدر سریع اولورسه اولسون اودایما شقاقلری اورتجک صورتده طولانسی معتاد اولان صاچلرک آلتنده ، اوجنده ایچی صکره نیک شو خاه تزه دیک ظریف مینی مینی قولاغک اوست طرفی ...

بوراده رسام براز طوردرق ینه غریب بر نظرله بکا یانیدی .

— اوت ، اوست طرفنک تماماً یوق اولدینقی کورمه مه مانع اولماش ایدی . شمدی براز اکلایورسکز ، دکلی ایتدم ؟ کندی کنیدی مسعود یتدن طولانی آلفشارلرکن نا که مان بر نامه لک بر زمان بوسعدا تک اسانسن صارصلسنه ، تام خویساکه موافق بولدنم قاندریک بر وجود قیصه دار اولدینقی میدان چیتارمه کفایت ایتش ایدی . دیمک بو کوزل قیز ، یارین بکا زوجیه اوله جق بو مخلوق ظریف ، قولاغنک یاریسی کیم بیلیر نصل بر قضا ایله ایتش ، قویش یاخود

کیشلش برشی ایدی ...؟ اویله ، ابدیت قدر اوزون برمدت ، برشی سوله ممدن اول فکر - لر منی کوزلر مندن اکلایق ایتسه یرک بوز یوزه باقیوردق ، نهایت بن نفسه جبر ایده بیلیم : « نه ایچون قاندریکز ؟ ینه اویله یاتسه کز ... » دیدم ؛ فقط سسم بوزوق چیقور ، دوداقلرک تزه یور ، قورو قورو یانان بوغاز مندن کله لر صانکه قاروله قاروله چیقوردی . یم منتانی اولقیله ایده ممدی ، یردن قانله یارق ایکی الارینی یوزینه قابادی و قارشوسوده هونکور هونکور آغلادی ... بوسرهده غالباً شو وقعه می اوزاردن ساکتانه تعقب ایدن اختیار والده قیزینک آکلایور اولدینقی کورنه یانزه کاندی ، ایکیزده آری آری یانیدی ؛ صکره جهره - مژدن ، حازندن حقیقی تماماً اکلایورک بکا دیدی ک : « بن ذاتاً قیزمک بو نفسه منی سزه خیر و برمک اوزایوردم ، اصابت اولدی ک سز کوردیکز . نی بو یوک بر اضطرار ایدن ، مشکل بر وطینه دن قورتارمش اولدیکز ... بوندن صکره اختیار قادن آغلامق ایچون جبر نفس ایدرک بکا وقعه می اکلاندی ، بونک نصل بر قضا نتیجه می اولدینقی ایضاح ایتدی ؛ بن اکلایورق دیکلایوردم . تفصیلاتک نه لزومی واردی ؛ بوساچلرک آلتنده صافلانان ظریف قولاق یارم ایدی ، تفصیلات اونی بویله ایلندن قورتارمیردی ؟ اولحا یوزنی آچغه جسارت ایدمه یرک نارین وجودنی صارصان خچنر قارله آغلا یوردی ... بنده آغلامق ایتسه یوردم ، شو دیقته ده اونک الارینی چکوبه اویبارک « نه ضرری وار ؛ سزی بویله سوه جکم » دیمک ایچون بر میل شدید طویسوردم ، لکن بونی باهمادم ... آه ! بونی باهمادیم ایچون کندی نصل بر نظر نقرته باقیورم ! شو دیقته ده بلکه اولوی ترجیح ایدردم ، فقط بویارم قولاق ... نصل سوله ییم ؛ دوشونکر ، بویله هیچ اومولایان بر صرهده ، ینشایه طن اولنان بر سعادت ارانسنده ، خصوصیه بر رسام ایچون ، بر یارم قولاق نه دیتکدر ...؟

ایشته او کوندن بری بلکه بر آئی اولور ، بو بر آئی حیات یالکز بویارم قولاغه منحصردر ، سزه بویارم قولاق ایچون ایتدیکم مجاهدات نفسیه ی سوله مک ایجاب ایدر ؟ حتی بو حکایه یه ده نه لزوم واردی ؟ فقط بوزلری سوله میه جک اولسم سزدن ایتسه به جکم شیک اهمیتی اکلایشله میه جق طن ایدیوردم .

آرتق بویارم قولاق بنده بر فکر ثابت اولش ایدی ؛ یالکز اونی دوشونور ، اونی قور - بیوردم . اولناری بو کوندن صکره ایکی کون کورمه دم ، کورمه قوت بوله مادم . رسم سله می باطبع حکمدن دوشمش اولدی . او بچره یه ده چیقوردی ، حالیکه یم اونی کورمه ینه احتیاج واردی ، اونی حالا سویوردم ، دها بشقه

ایچنده بریارم قولاق کوررکی اولدم و ایچمکه دوام ایدمه دم . آرتق چیلدیرمه رفق قالدی ، یابورادن قاقچ و یاخود کیدوب تکریر طلب ایتمک لازم ... بونک ایکسیده یاهمیوروم : قاقچ ممکن دکل ، چونکه سویوروم ؛ ایکنچی شقده قوت بوله میوروم ، چونکه ... چونکه شمدی رؤیایزنده بیله بریارم قولاق کوررکیوروم . کیچرلی کابوسلاراسنده قاربولمک جینلکنندن لایعد یاریم قولانلر صارقه رقی یوزیه کوزیمه سورونیور . شوخالده ازدواج وقوعه کلسه نه اوله جق ؟ ... کندی می فنا ایدم ، ققط اونی مسعود ایتمک ممکن اولیه جق ؛ هیچ برطرفک سعادتیه خدمت ایتمن بر شینه نصل قرار ویرم ؟ ...

بوراده تکرار طوردی ، کوزلریمک ایچنه باقره ق نتیجه ی ویرمک ایچون بنده تأثیر کافی حاصل اولوب اولمادیغی اکلامق ایسته یوروش کبی بر مدت سکوتدن صکره سنی ایندیردک اغزمدن چیقه جق حکمه رشته حیاتی باغلی ایچمه سته بر تسلیت مقنوره ایله دیدی که :

— ایسته افسدم ، سزه بونک ایچون کلوروم ، نصل بدخت بر آدم اولدی می آکلادیکز ؛ بکا حقیقی صافلاماراق تمامیه سوله مکه وظیفه مجبورسکرز ، اوندن صکره بنده لازم کلن قرار ی اخذ ایدجکم . ایسته سؤالم افسدم : فن جراحینک غریبه لیا بدیغی ، حتی اکسک اعضای وجودی اکلدیککی بیلوروم ، بوکون موجود اولان اقتدار فن ایله بو یاریم قولاغی تمامیه بیلیر میسکرز ؟

صوصدی ، عاداتا نفس آلمغه جسارت ایدمه یه رگ جوابی بکلر یوردی . بنده مشکلی بر موقعه قائلن ایدم ، جواب ویرمه دم ، فقط دوشوندکم بو بیچاره دن حقیقی صافلامق تماماً بی فائده اوله جق . اوزمان ایضاح ایتمد ؛ اورایه برات پارچه سی الصاق ایتمک ممکن اوله جق ، فقط بونک ده ناخوش بر منظره حصولندن بشقه بر شیه یاره میه جق و الحاصل اورایه بر قولاق دکل قرضی ، مرادار ، صاریق ، ثقیل بر یاره دن بشقه بر شی یاره میه جق اکلادم . بنی ساکانه ، کوزلریم سوزه رگ دیکلادی ، دیکلادی ، صکره ، بن بترنجه بردن ایاغه قالدی ، « تکرر ایدرم ، جراح افسدی ، بکا حقیقی سوله دیککر ایچون منتدادم » دیدی و چیقدی ...

بوندن صکره نه اولدی ، نه یه قرار ویردی ، بیله یوروم . زوالی کوزل ، ظرف ، ایچی کوبه لی قیز ... عجبای جام آتنده باشلانان رسم لطف ایدیا یاریم ، بیچاره قولانگ کبی یاریم ی قاله جق ؟ ...

(انکاتره حکومتنک درسمادت سفیر جدیدی سیر نیکولا اوقونور جنابلری)

Sir Nicolas O'Connor
Le nouvel Ambassadeur d'Angleterre à
Constantinople.

بزی شوراده جمع ایدن حیایه دائر بر گله بیله تلفظ اولونمادی ...

بوکیجه نیم ایچون اویومق ممکن اولمادی ، کندی کندی اوطمه کزیتنک « آلیق ! ... نه ایچون قرار ویرمه یورسکر ؟ فرض ایتمک کورولیه جک بربرده بر یاره نک اثری قالمش ... ذاتا بو کورونیور ؟ صاچلرک آتنده صافلامش ، شمدی یه قورمیدانه چیقمشیدی ؟ دیوردم ، صکره بوتویسج نفسه قارشو بر صدا یوکسله وک « ایسته کوروندیگی ایچون کورونیور یا ! ... » دیوردی .

ایرتسی کون ینه اورایه کیتدم ، ده ا ایرتسی کون ینه ، اوکوندن بری هرکون کیدیوروم ، فقط هیچ برنده وظیفه انسانیه نک بکا تعالیم ایتمدیگی جله می سوله مکه کافی قوت بوله میوروم .

ارتق نیم ایچون رساله اشتغال ، طانید قلمله الفت ، هرشی بیتمش اولدی ؛ یاب یالکنز ساعترله قیرلده ، جاملنلرده ، دکر کننلرده طولاشیوروم و هر کیتدیکم یرده یالکنز اونی ، او موجود اولیان شیئی کورویوروم . بوئی دماغندن چیقارمق ممکن دکل : یاریم قولاق ... شوقیه ده اله بر قورشون قلمی آلسم بر یاریم قولاق ترسیم ایدجکم . اوندن بشقه بر شی کورمه یورم ؛ کزکرکن بر یاراق نظر دقت می جلب ایدیور ، اونی بر یاریم قولاغه بکر میوروم ؛ اوطمه مک یوارلرنده بر کاغدنوارکه چیچکلری یاریم قولانغی آکدیریور ؛ برکون بر خیر جوربای ایچرکن بردن قاشیمک

بردرلو مقنوتیه ، کویا تماماً سومه ماکنن مولد بر باس ایله هر وقتدن زیاده سویوردم . اوخالده ؟ ... اوت اوخالده کیدوب بوئی کند . یسته ده سوله مککن بی منع ایدن شی نه ایدی ؟ حال ایچنده کین ایکی کوندن صکره اولرینه کیتدم . اورمدت نیم یاره کلامدی ، نهایت اوطه یه کیررکن عاداتا قورقه رقی ایلرله یوردی . شو ایکی کون ایچنده بو یوک بر خسته تی کیرمشه سته سوزوش ، صارامش ، یساقلری چوکش ایدی ... بی بوکون پورایه سونق ایدن مقصد نه قدر عجیب ایدی ! « نه همیتی وار ؟ » دیه جکم . ذاتا پنیتمک ایچنده هپ بوجله می تکرار ایدم کندی کندی قاندرمق ایسته یوردم . اونی بوله مایوس کورونجه بو مقصد ده زیاده قوت بولدی ؛ امان یارنی ! اگر بن بوکا قوت بوله ما زسم بو قیزک سبب خرابیسی اوله جق ، یالکنز اوک ایچون دکل نیم ایچونده آرتق حیات بیتمش اوله جق .. دقت ایدیور میسکرز ؟ بن اونی حالا سویوردم ، سویوردم دکل سویورم ، ایسته سزه بوئی سویولرکن ینه سویورم ... فقط ده یابالک ملاقاتده کوزلرم بلا اختیار اورایه اوصاچلرک آتنده بولونما می لازم کلوبده بولونیان شیئی ارامق ایچون تا اوظه به کیتدی ... بوتون اوراد بولوندین مدت ظرفنده ذهن ، حتی کوزلرمده — اره صره کوزلرمک اورایه دیکلمش اولدیغی ف ق ایدمک زورله فک نظر ایدیوردم — هپ اویوق اولان شیتمک بولقنی دوشونیور ، کورویوردی ... بوکون مان هیچ بر شی سوله مک ، اوچرزه سکوت ایدیورق ؛

خاضله

حکمت بدایعه دأر

- ۸ -

صنعت

منشأی ، موضوعی ، غایتی ، اقسامی

بر اثر صنعتی نه یولده تاقی ایدیه چکیزی مقالات سالفه بزده کوسترمشدر . شیمدی بوراده بر سؤال توارد ایدر : صنعت نهدر ؟ حکمت بدایع ، فلسفه نیک بر شعبه سی اولدینی جهته مسائل اساسیه سائرده کی اختلافاتک تأثیریه صنعتک نهدن عبارت اولدینی تعیین خصوصنده بر چوق متناقض فکری میدان بولمشدر ؛ فقط هر حالده صنعتک ، احتیاج صنعتک فطرت بشرده مکنوز اولدینده بالجمله حکما اتفاق ایشاردر . اوژن وهرون ، حکمت بدایع حقیقه کی کتابنده ، اقسام صنعتک ترقیات تاریخیسته بر نظر اجمالی عطف ایتدیکی صرده صنعت انسان ایله برابر تولد ایدردیور .

« انسانک [*] اک اساسی ، اک نظره چاریان طبیعتی فعالیت دماغیه درکه بو ، بر چوق افعال و آثار ایله کندیسی کوستر . بو فعالیتک غایه سی احتیاجات ماده و معنوی بشریه بی حال حاضرده . کنندن دها ای ، دها مکمل صورته تسویه ایتکدر . احتیاجات ماده بی استیفا ایتک یولنده مصروف اولان سعی و غیرت حررق تولید الهدی ، احتیاجات معنویه نیک مخلوط ایدلسی لزومندن دخی صنعت وجوده کلدی . بو احتیاجات حقیقیه و یاخیالیه نیک تأمین استغاسی ، یاخود تأمین ایدیه بیله چکی امید یزده سعادتک ، نشاطی ، حظی و بولنره متعلق اولان حسیاتی انتاج ایدر ؛ عکس حال ایسه اله ، حزن و کدره ، خوفه ، الح ... بادی اولور . فقط هر ایکی حالده حزن آور یاخود نشئه بخش برهجان واردر . بر طاقم اشکال و علائم خارجه ایله کندیسی آرزوق شدید بر صورتده کوسترمه ده برهجانک طبیعتده منسجدیر . بناء علیه بونک حرکات ایله افاده ایدیلیش رقصی ، الحان ایله افاده ایدیلیش موسیقی ، کلمات ایله افاده ایدیلیش شعری تولید ایشدر . خطوطک ، اشکالک ، الوانک امتزاج و اختلافده انسانده برهجان پیدا ایدر . ایسته بونوع هیجانلری و مخلوط بیلری سوق طبیی ایله تحری ایتککمزده رسم ، هیکلر اشلق ، معماریق صنعتلرنیک وجوده گلسته سبب اولمشدر . »

صنعتک منشأی بصورتله کوسترلکدن . سوکره موضوع و غایتی اراده یه لزوم حاصل اولور . و اصل اختلافده بوراده باشلار . بوکی مباحثده قطعیت ریاضیه آراییه میه جنی جهته هسانکی فکر قبول اولونسه بوکا قارش

[*] Eugène Véron : L'esthétique.

[نورلر ایچنده]

بولونویوب بالعکس علوم و فنون منبئه حاضرده نک شو محیر العقول ترقیاته سبب اولان اصولی ، اصول تجربیه بی ، تعقیب ایدرک کشف حقایق اغورنده تا بدایتندن مسئله بی تعقیبه باشلامش و بصورتله صنعت حقیقه کی فکریک نصل تحصیل و تشکیل ایتدیکی بزده نقطه نقطه کوسترمشدر . شیمدی بزده بو محترم استاده آدیم آدم رفاعت ایدرک صنعتک موضوعی و غایه سی نهدر اوکرده تم .

اولا ، تن ، اقسام صنعتن موسیقی و

مطلقا بر اعتراضده درمیان ایدیه بیلیر . بز ، ینه ایبولیت تنک مسلکی ترجیح ایدرک قارنلر مژه اک ابتدا اونق تفصیل و ارائه ایدیه چکر . چونکه علوم مثبتیه الکز یزده تماس و استناد ایدنی اودر . اوللری حکما صنعتی کنندیلر نیمه تعریف ایتدکن . سوکره بونی معقول کوسترمه چک ایضاحات و دلائل سرد ایدرلردی . حالبوکه تن بز ی بوله بر تعریف ایچنه حبس ایله کندی فکری مطلقا قبول ایتدیرمک ایچون معنوی پراجبارده

معماری بی وقتاً شوبه بر طرفه بر افرو قشری ،
وسمی ، هیکل تراشلی نظر تدقیقه آتش ، بونلرک
اوجندهده مشترک بر طبعیت ، بروصف آرماش
اواجندهده آژوجوق تقلید اوزورینه استناد
ایتدیکنی کورمشدر .

یکنظرده [ ] بونلرک طبیعت اساسیهسی
تقلیددن وموضوعلری ممکن اولدینی درجده
طوغرو تقلیددن عبارتدر ظن اولونور . چونکه
پک آشکاردرکه برهیکل ذی حیات برانسائی ،
برتابلو اشخاص حقیقیه بی اوضاع حقیقلری ایله
یاخود برصحرایی طبیعتدهکی حالی ایله پک بقیندن
تقلیدایتمک ایچون پایلیر . بردرامک ، برومانکده
طباع ، احوال و اوضاع حقیقیه بی کورشمک بوینر
حقیقده واضح وصریح بر فکر وبرمک متصدین
تعقیب ایلدینی بدیهیسدر . بونده مونوق اولاماز .
لرسه هیکل تراشه : کوکس ، باجاق بوله یایلماز ؛
وسامه : ایکنجی سطح مناظردهکی اشخاص پک
بو یوکلر ، اجافلرکرنک رنگ یا کلاشدر ؛ محرره :
هیج بر وقت برانسان ، فرض ایندیکیکنر کی
دوشونه مش یاخود ، حس ایغمه مشدر . . . دیزر .
دیمک اولورکه بو صنعتلرده بز حقیقت ممکن
اولدینی قدر طوغرو تقلید ایلدینی آرازر .

بوخصوصده دها قوتلی دلایلرده واردر .
اول امرده : بر صنعتکارک حیاتی تدقیق ایدیله جک
اولورسه کورولورکه ایلمک دورمه سنده ، دوروه
شیاب وکلنده ، صنعتکار باذات اشیا به عطف
نظر تدقیق ایله بونلری موشکافانه تدقیق ایله ،
کوردرکارخی افادهیه چالیشیر ، حقیله افاد ایله
بیلمک ایچون اوزولور ، بوورولور . صوکره
برحد کلیرک صنعتکار آرتق کندیسینی بونلره
واقف عد ایدرک امر افانده کی برشی کوروش .
مدت شیریهسی طرفنده طوبولایینی شیرله اثرلر
ترتیب ایدرکه بو ایکنجی دوره محمولاتی ،
صنعتکارک اعطاططانه مصادف اولدینی جهتله
قیمتسدر .

ثانیاً : مسالک عظیمه صنعتک تاریخ ترقی
وتدنیسی دخی تدقیق ایدیلیرسه طبیعت اوزورینه ،
حقیقت اوزورینه داتما کناشده جسم بولونقی مجبوری
سه تحقق ایله . اون یذنی عصر میلادیه
فرانسادریاتی ک مکمل ، صاف ومنفتح دردرجه ایانه
واصل اولمش وهله تیاتر اولورده مستعمل لسان ،
طرز نظم بوتون آوروپایلره فکر بترک اتمک
محمولاتی کی کوروشمسی . چونکه محررلرک
اطرافانده بر چوقق نمونهلر واردی ومحررلر
بونمونهلری تدقیق ایتمکدن کری قالمالزردی .
لسانک بو طرافت و صافتی پک زیاده نعم ایتمسی .
اولاللرده یاشایان محررکندی صنعتده ک اساسلی
موادی بولقی ایچون خاطرله سی بونالمدتن باشقه
برشیشه محتاج دکلدی . برعصر صوکره بویوک
برشمول حاصل اولیوبردی . اولندن بو تیاتر اولوری

[*] Philosophie de l'art, p. 17 et suivants.

بو افاده لری اوقدر تقدیر ایتملر ، بکنمشلردی که
اشخاص حقیقیه تدقیق اولونهنجی برده بواشخاصی
ترسیم ایدن تراژده دیلری تدقیقه باشلا مشلر ،
انسانلری دکل محررلری نمونه اتخاذ ایتملردی .
بونک سیهسی اولهوق اون سکزنجی عصرک
نهایتزینه طوغرو لسان ، اسلوب غایت بر باد
اولمشدی .

شیمیدی بو ماطالعاندن ، ممکن اولدینی قدر
یقیندن تقلید ایچون داتما طبیعت اوزورینه کناشده
جسم بولونقی لازمدر بو بوتون صنعت طوغرو وتام
بر تقلیددن عبارتدر نتیجهسی حقیقه کی
کورولور . فقط ، نجیسا بونتیجه تک هر نقطه سی
طوغرو میدر ؛ صنعتک غایه سی مطلق بر تقلید
تامدنی عبارتدر ؟

بویله اولسه دی فوطوغرافیکرک ، قالب ایله
دو صکرلن هیکلرک ایلمک مکمل برر اثر صنعت
اولمی ایجاب ایدردی . حالبوکه بویله میدر ؟
لوروموزه سنده « ده ر » ک برتابلوسی واردر .
بوذات کوزنده برتوسوز ایله چالیشاروق برچهره
ترسیم ایتمک ایچون درت سنه اوغراشیردی .
بایدینی سیرسلرده حقیقتدن ذره قدر تسامد
ایزدی . انسان لورده کی تابولسنگ قارشیمسده
شاشیرر ، رسم چرچیوه دن طیشاری فریله جق
ظن ایدر ، اوقدر حقیق وطوغروردر . مع مافیله
واندیک بعض قرویکلری بوندن چوق میندیر .
اکلاشیلورکه صنعتک غایه سی صرف تقلید تامدن
عبارت دکلدر .

غایه صنعتک تقلید تامدن عبارت اولمایدینه
ایکنجی بر دلیل قویده بعض صنعتلرک ، مثلا
هیکل تراشلمک مخصوصاً طوغرو اولماسیدر ،
علی العاده ، هرکلر رنگسز اولدینی کی کوزلرده
حدقه یوقدر . حالبوکه هیکلک حسنی امام ایدن
منزیلر ایشته رنگنده کی بویکنمقلق ، افاده
اخلاقیه ده کی بو تئافصدر . ادبیاتدهده حال
بومرکدهدر . یونان ، فرانسیز تراژده دیلریده ،
اسپانیول ، اکلیز داملارنده محاوره ، محاورات
بومیه عایدین عیناً استنساخ ایدیله جکی برده
بالمکس مخصوصاً تغیر اولمش ، منظم ومقنی
سوزلرله ایضا ایلمشدر . بویله اثر صنعتک
قیمتته ایرات خلل ایتمک شویله طورسون ،
بالمکس اوقیبتی تزیدایتمشدر .

دیمک اولورکه بر شیئک هرجهتی دکل
یاکنر بعض نقطه لرینی کمال حصه تقلید ایتمک
لازمدر . بونقظه لری تمیین ایچون قاعده
شودر : « اقسامک مناسبات و ارتباطات
مقابله لرینی تقلید ایتملی . » ایضاح ادهلم :
مثلا الکرده کی کوچوک برکاغده قورشون قلم
اولدیفندن ایته بورسی پایه جسامت طبعیه درجه -
سنده پایه مازسکز . فقط قارشیکرده کی موده لک
اعضا ، یعنی اقسامک جسامتی پینده کی نسبت
نه ایسه ککاغده اوزرندهده بونستی محافظه به

مجبورسکز . ثانیاً اوقسامک وضعیتی پینده کی
نسبتی ده محافظه ایدرک مثلا موده لده کی بر خط
منحنی ری رسمیدهده منحنی بر خط ایله ارانه به
مجبورسکز . حاصل پایه جفکزر رسمه یاکنر
راست کله بر باش ، برکوده ، الخ . . . . . ترسیم
ایده جک دکل بلکه بونلرک منطقی بوله جق یعنی
کرک جسامت ، کرک وضعت جهتدن موجود
اولان نسبتلری ده کوزده جکسکز .

ایشته بوسورته صنعت حقیقده ایلمک ایرادیتد
یکنر تعریف بر از تصحیح ایلدیش ، صافیکل برلش
اولدی . صنعت ایچون دها عالی بر طبعیت کشف
ایتمک : صنعت ساده ده بر اثر چهره دستی
اوله جی برده آرتق بر اثر ذکا اولدی .

نجیسا بو کافینیدر ؟ نجی آثار صنعت یاکنر
مناسبات افسانی ارانه به . منحصردر ؟ خایر ؛
چونکه اک بویوک مسالک بونست حقیقیه کی
زیاده تغیر ایتملردر . مثلا میکل آژر وروپس
کی مشاهیر اساتذده رسمک اثرلری تدقیق
ایلدسه ترسیم ایتمکله اشیا ده کی بر طبعیت
اساسیه سی و بنا علیه اولمشا حقیقده پیدا ایتمکله
بر فکر اساسی بی عیله اظهار ایچون اقسام اشیا
پینده کی نسبت حقیقیه سی تغیر ایش اولقلاری
کورولور و بو حالده صنعتک غایه سی بر طبعیت
اساسیه سی ، بروصف مهمی اظهار ایتمکدن
عبارت اولدینی تحقق ایدر .

ایشته براده صنعتک تعریف حقیقیسنه
تماس ایدیلوروز . متصدی حقیله ایضاح ایچون
بونقظه اوزرنده بر از اصرار ایدرک بر طبعیت
اساسیه تک نه اولدینی کمال وضوح ایله کورسز -
ملیز . طبیعت اساسیه ایله بوضفدرکه دیگر
اوصافک کافی سی یاخود قسم اعظمی ثابت
ارتباطلره تبماً بوندن اشتقاق ایدر . شو تعریفی
مثال ایله ایضاح ایدلم .

بر آرسلاک طبیعت اساسیه سی ، یعنی تاریخ
طبیعی تصنیفانده آرسلاقی بولوندینی موقعه وضع
ایدن طبیعتی ، بویوک بر آکاللم اولماسیدر .
ارسلاک بوتون اوصاف ماده ومعهویه سنسک
عادتا بر منعدن جبهه لرکی بو طبیعت اساسیه دن ،
یعنی آکاللم اولماسندن اشتقاق ایتدیکی
کورولره جکدر . اول جسامت جهتده : دیشلر
مقاص کیدر ، چکه کلیرکی ازلمک و بزرچلاملق
ایچون یایلمشدر . بویکی دهشتلی قیصاقی اداره
ایچون بویوک عضلاته وبوغضلاک برکلمسی ایچون
شفاقلرده اولنره کسوره چوقورلره لزوم
واردر . آرسلاک پنجه لری ده مدهشدر ؛ غایت
چویکدر ، پایه ثلرینک اوجه باصهوق بورور ،
عادتا بر زبیرک ایله متحرک ایش کی شدتله
فریلار ؛ کجه وقی صید ایچون پک موافق
اولدیفندن کوزلری قراکلنده کورور . آرسلاک
خصوصیات معلول سی ده بونلره هم آتمکدر ؛
خونخوارلغه غایب بوعیسی ، تازه هم احتیاجی ،
دیگر غداردن نفرتی واردر . صوکره ، اوله

شیمی نظرمزی کری به عطف ابده درك قطع ابتدیکمز طریقہ بقارسق یاواش یاواش صنعت حقدہ عالی و بناؤ علیہ صحیح بر فکرہ واصل اولش اولدیزمی کورورز . اولاصنعنک غایبھی ظاهری برتقلیدن عبارتدر ظن اهلہ درك . صورکہ بصورت ظاہرہ اچندہ اصل مناسبات اقسامک تقلید ایدلسی لازم کلدیکنی بولدی . و نهایت صنعنک بر اوج علوی به اصعادی اچون بومناسباتک تغیری ایدلسی لزومی کورورک مناسبات اقسامک نظر مطالعه به آلتاسی اورادہ برطبیعت اساسیہنک تأثیری جاری و حاکم قیلمق مقصدن ایلری کلیدر ، قاعدہسنی چیقاردق .

شهر ، رسم ، هیکلتراشاق صنعتاری ، تقلید اورزینہ موس اولدیقری اچون ، اشیا حقیقیہنک انسانی بنندہکی مناسباتی بولوب بولری تعدیل و تغیری ابدہ بیلیرلر ، بناؤ علیہ علی العموم صنعت حقدہکی تعریف بولرہ نظر اولوغرودر . فقط صنعنک دیگر اقسامندہ یعنی موسیقیقده و معمارلقده دخی حال بوسرکدهمیدر ؟ بولر حقیق ، موجود برشیمی تقلید ایتورورک مناسبات اقسامی تعدیل و تغیری ابدہ بیلسینلر . بولر به اعتراض عقلمکله بیلیر . تن بولمقده ایدہ اونوتابرق مناسبات اقسامک مطلقا اشیا حقیقیه به تعلق اتمی لازم کلیه کنکی ، مناسبات ریاضیه به تعلق ده کافی اولهجنفی اثبات ایشددر . مثلا کوزمزلہ برشی ، برطاش بارچہسی کورویورز . طبیی بونک برشکل ی واردر . اولحالدہ رأسی ایلہ قاعدہسی ، یاخود دیگر مختلف نقطه لری بنندہ برمناسبت موجوددر دیمک اولور . مثلا ارتقایعده عرضندہ یاخود نختندن بر ، ایکی ، اوج دفعه بونک یاخود کوجوک اوله بیلیر . دیمک که بصورتلدہ برمناسبت موجوددر . صورکہ ، بو اودون یاخود طاش بارچہلرندن بر قاچ دانہسی یان پانه ، اوستاوسته وضع اولوتہ بیلیر . وحوالدهده برلرینہ اولان مسافه لرینہ ، زاویه لرینہ کورہ برمناسبت دها تأسس ایدر . ایسته معماریق صنعتی بومناسبات اورزینہ تأسس ایشددر . معمار ، طراف ، عظمت ، سادهک حقدہکی فکری غلبه ایتدیرمک یعنی بر بنادہ بوطبیعی ، بو وصفی کوسترمک اچون طاشلری باچارلی اوسورندہ ترتیب ایدر . اوسورندہ برمناسبت احداث ایلر ، اوتفک صنعتلرده اولدیق کبی برطبیعت اساسیه اظهاری اچون مناسبت اقسامی تعدیل ایش اولور . موسیقیقدهده بولمدر . چونکہ موسیقی اهتزازات صوتیهنک سرعتی انسانی اورزینہ مستند اولدیندن کرک عتی صوتده ، ککک مختلف صوتلر بنندہ برمناسبت تأسس ایدم بیلیر . برسته کارده بر طبیعت اساسیه اظهار ایشک ، مثلا بسته سنده حزنی یاخود نشقی غلب غالب کیتورمک اچون بومناسباتی ترتیب و تعدیل ایدر . بوبولمچه اقسام صنعنک کاهسی یوقاردک تعریفده داخل اولور .

موجود اولدینی اچون بونک مضرتندن قورولوق اوزره خانہ لریک جبههسنی جلاللر . بناؤ علیہ برفلانمان شهری سیوری چاشلی ، دانما تیز ، اکثریا جملا قرمزی یاخود اسمر رنگلی بنارک هیت مجموعہ سیدر . صواقلر غایت کوزل طونولور . ایکی کشارده فون العاده تیز یا یا قالدیرملری واردر . هولانداده قالدیرملر هب طوغله دندر ، اکثریا آره لرندہ چینی دخی بولونور . صباحین ساعت بشده خدمتچی قادیلر بوقالدیرملری تیزلرلر . حاصل هرته طرفه عطف نظر ایدله ، اقلیم وارزده ، نباتات و حیواناتده ، انسانارده ، هیت اجتماعیهده ، اثرلده هب عینی طبیعت اساسیهنک نتایج و تأثیراتی کورولور .

طبیعت اساسیهنک نه قدر مهم اولدینی ایسته آکلاشدلی . صنعنک غایبھی بون میدان علانیته چیتمارتمدر ؛ صنعنک بولم بر وظیفه درعهده اتمی طبیعتک بوکا کفایت ایدمه مستنددر . واقعا طبیعتدهده بو وصف اساسی موجود ایدده برطاق اسباب مؤثره نک ممانعت و حیولیتله تأثیرنی بحق کوستره من . بشر بونقصاتی درک ایلہ تالا فیسی اچون صنعتی ایجاد ایشددر . بناؤ علیہ صنعنکار حقیقتده بوطبیعت اساسیهنی ستر ایدن شیرلی ازله ، اونی اظهار ایدلری انتخاب ، تغیر ایدلری تصحیح ایلر .

صنعنکارلرک نصل حسن ایتدکاری ، نصل اختراع ایلہ کلری ، نصل اثر وجوده کیتدکارلی تدقیق اولونورسه بوندن چیقہجق نتیجه دخی اثر صنعت حقدہ بولدیمز او تعریفه موافق اولهجنقدر . صنعنکارلرہ برومیه فطرت لازمدر . هیچ بر سری وغیرت . صبر وثبات بوموهنک برچی طوتهماز . بوموهه اولازسه اذوات صنعنکار دکلدز ؛ بر مستسخ ، بر عملهدر . صنعنکارلر مواجهه اشیاده کندلرینہ مخصوص بر احتساس ایلہ متأثر اولمالیدلرلر . بر انسان بو استعداد مادر زاده مالک اولورسه احتساسلری ، هیچ اولازسه برنوع احتساسلری نازک وسریعدر . منیظ وامین برمهاترله اچمه فرقلری ، مناسبتلری طبیی اولرق تقریبات ایدر ؛ بعضاً بر سلسله اصواتده برمعنای نالان طویار ؛ بعضاً برطورک ، بروصعناک عظمتی یاخود رخاخی کورور . ایسته بو اقتدار سایه سنده لب اشیا به نفوذ ایدر و دیگر انسانلردن زیادہ سریع الاستفال کوزوکور . بوقدر شخصی وشدید اولان بو احتساس ایسه تأثیرسز قایوب مفکره به اعصابه اجرای فعل ایلر . بر انسان بلا اختیار احتساس ایلدنی افادہ ایدر برطورک بر وضعیت آلیز ؛ سی آهنک تقلیدی به میل ایدر ؛ بوحی ایجه . حقیقه افادہ ایشک اچون اسلوبده یکی بر شیوه ، یکی برکله کندیلکنندن ظهور ایدمیرر . بوندهده کورولورکه صنعنکار ، ایلک احتساسک تأثیری آلتنده دوشونورکن بلا اختیار بعض جهتلری تبدیل ایدمیرر ؛ هچسندهده بو طریز نظری موجود بولونور .

بر قوت عصبیه مالکندرکه بوسایده جموم ویا مدافعه زماننده ، اوزمان قصیده بولوب بر قوت جمع و اظهار ایدر ؛ بولرہ مقابل بوش و قتلرده عاطلدر ، تذلیز . بونون بو اوصاف ایسه آکل اللہم اولسندن نشئت ایدر . بناؤ علیہ آرسلانک طبیعت اساسیهنی آکل اللہم اولقندر دیمک .

شیمی دها مشکل ، دها مشوش برغونہنی ، بر الکائی ، متلافنسکی نظر تدقیقه آلم . بونک طبیعت اساسیهنی نهر لریک کیتدیرکی رسوب تر اینه دن تشکیل ایش اولقندر . بونک وصفدن اوله بر جوق خصوصیات احوال بولده ایدر که قطعله نیک یا لکر منظره خارجه سیه دکل باندا کندیسی ، سکنه نیک ، اثر لریک اوصاف معنویه و مادیه لری هب بونک تحت تأثیرنده قالیر . اول اسره فلمنکنده رابط ، منبت اووملر واردر . نهر لریک مقدار سی کثیر ، کینشلکلری زیادہ وزراعتہ صالح رو بوجوق اولدینی اچون فلمنکنده بولمه ربط منبت اووملر بولونامی مجبوریدر . بوساکن ، عاطل بونوک نهرلر ، دوز و رطوبتی اراضیده قولایمجه آچیلہ . بیلن متعدد جدولر برطورات دانمہ حاصل ایدلرلر .

شیمی انسان بالحا که فلمنکنک منظره سن تعین ابدہ بیلیر ؛ صولوق ، یاغومولی بر سما ، بتز تونکنز صاغناقل ... ایغی هوالرده بیلہ رابط اراضیدن بویسکنه خلیف بنارلردن صانکه نازک برتول ایلہ مستور ، ناافه قدر امتداد ایدن متوج ، اکثراً دوز بر ساحه زمردین اوزرنده قار کبی بیاض ، کونک نسجلردن متشکل برقیه شفاف ... صراعلرک بولمہ چولتی ، زنگینکی باطلع جسم سورولری دعوت ایدر ؛ دوز ویشیل اراضی اوزرنده اوئرل اچمه کومولش ، صارمی ، بیاض ، سیاه لکله وجوده کیرن حیوانات سورولریک طوبه طوبه اونادلاقی کورولور . بونلرک سوتلری ، اثری اونمدت اراضینک ابدال اشدکی حیواناته انضمام ایدمجه بوالکا سکنهسی اچون غذا هم پک اوجوز ، هم پک مینول اولرق بولونور . دینله بیلیرکه بو مملکنده صو اونی ، اوت مواشینی ، مواشیده آنی ، پیتری ، تره یاغنی ، وجوده کیتدیور . بولرہ بریاده انضمام ایدر که سکنه مملکت حاصل اولور . فی الحقیقه بولمہ ایی وجوق یکدن ، رطوبتی هوا اخلندده باشامتنن فلامانلرک مزاجی علی العاده ، بارد ، یکانه تأثر بر طبیعت ، منظم عادات ، سکونت فکر واعصاب ، حیاتی برطرز معقوله صورت تلقی ، برذوق رفاه وجوده گلش ، بناؤ علیہ نظافت ورفاه واستراحتده مکملیت دیگر شیاره غلبه چالمشدر . بوحالک نتایجی اوقدر ایلری به کیدرکه حتی شهرلرک منظره خارجه لری بیلہ بونانیردن کیتدیینی قورتارمہ من . بورادہ طاش بوقدر ، طوبرانی پیشدیردک ، طوغله یا بارق استعمال ایدرلر ؛ صیق وچوق یاغومولی یاغدینی اچون چیتار غایت مالکدر ؛ رطوبت دائمی صورتده

صنعتك طبيعى بصورتله معلوم اولنجه اهميتده آكلاشيلير . بر چوق نقطه لوجه انسان ، طبيعه وديكر انسانله قارشى كنديبى مدافعه به چايشان برحيواندر . غداسى ، لباسى ، سكتاسى تدارك ايمى ، فنا هوالره ، نقطه ، مرضه قارشى مدافعه ايمسى لازمدر . بونك ايجون چفتيلاك ايدر ، كيجيلاك ايدر ، مختلف حرف و صنايع و تجارته ساواك ايدر . فضايله اولهرق انسانك حياى نوعنه خدمت اتمى ، و ديكر انسانارك معاملات شيدهدسندن كنديبى قورتارسى لازمدر . بونك ايجون عاقلهر ، حكومتار تشكيل ايدر ، حاكلر ، مأمورلر ، قانونلر ، اردولر آخاب و تأسيس ايلر . بو قدر اختراعات و مساعيدن سوكره بيله انسان الميك بولوديبى دائره دن خارجه چيتمش دكلدر ؛ ديكرلردن ابي حياى ايدلش بر حيواندر اصل بولدن سوكره كنديبسه عالى بر حيات آچيلير كنديبسه و كنديبسه بگزه بيلره تأثير ايدن اسباب دائمه و مولده به ، هر هيتت مجموعتلك اوافق تفصيلاتنه وارنجه به قدر برعنا اوران ، هر نقطه - سنده كندى اثرينى كورتن طرايع اساسيه همراق ايدر . بونلرى آكلامق ايجون ايكى طريق وارددر . برى علوم و فنون كه بوسابى و قوانين اساسيه استخراچ ايدوب دستور شكنتله افاده ايلر ، ايكنجيسى صنعت كه بوساب و قوانين اساسيه اويله محدود بر طرايف ذواتك آكلايه بيله چكى ياس ، خشين بر سوخته دكل ، لك عادى بر آدمك بيله حس و قلبنه تأثير ايتك صورتيله واضح ، جلى بر حاله افاده و افهام ايدر . صنعتك شو خصوصيت واردرك هم علوى هم علمانه در: لك بونك شيلرى اظهار ايدر و بونى هر كه اظهار ايلر .

تفصيلات آنه دن آكلاشيدبنه كوره استاد مشار اليه صنعتى ضايع تقليديه و غير تقليديه اولقى اوزره ايكويه آييزر . صنايع تقليديه : شعر — لك واسع معتاسيله — . رسم ، هيكلتاشلق ؛ صنايع غير تقليديه : موسيقى و معماراندر . اوژدن و درون صنعتك تقسيمى چمخته ، اساس اولهرق تاريخ ظهورك نظر اعتباره آلمانسى مناسب كورسه ده هانكى صنعتك اول ظهور ايشديكى غير معلوم اولماسنه و بونقته لك تخمين ايلدهه قطعياً تعيينى غير قابل بولماسنه بافارق كشفيات جديده ايله بوجهت تيبين ايدنجه به قدر صنعتى ، صنايع بصره و صنايع سمعيه ناميله ايكويه آييزور ؛ صنايع بصره : معمارلى ، هيكلتاشلق ، رساملندر . صنايع سمعيه ايله : رقص ، موسيقى ، شعر در . واقع معمارلى هيكلتاشلق ، رساملق حس بصر ايله ديكرلى حس سمع ايله تقدير اولونورسه ده بيه اوژن - و درونك ديديكى كمي بوانسام صنعت آره سنده قطي بر حد فاصل بونقى مشكل اولوب بونلر بر برلينك مالكانه سنه تجاوز ايله كلكلرلردن بو تصنفده يك اصابت بولونه مازديكدر . بناً عليه ايبوليت تن كمي صنعتلى اساس اعتباريله نظر تدقيقه آلتى ده موافق اولور . مشهور آلمان فيلسوفى هگل صنعتك موضوعى غايه خياليك ارانه سى اولدينى جهته صنعتى بو ارانه و افاده ده كى اشكال مكملته كوره معمارلى ، رساملق ، موسيقى و شعر ديه تصنيف ايدر . لكن بو تصنفك اصابتى آلمان فلسفه سنك بزم ايجون برازدومانى اولان اساسى آلتنده مستور قالدبندن فكرضه ملايم كلبور .

— ۷ هر بن ، ۳۱۱ —

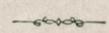
محمد

برعنائى ضابطنك

آفريقا صحراى كيرنده سياحتى

و

شيخ سنوسى ايله ملاقاتى [۳۵۴ نومرو لنسخه دن برى مابعد]

واداى هر نه قدر دكزدن اوزاق ايسه ده اوروباليلرك افريقا سواحلى استيلا ايله اورادن مهمما امكن داخله طوغرى ايلريلمكه اولان حرص و انهماكلى بالطبع اوراره قدر عكس ايتش بولديبندن و ادابليلر كونك برنده مملكترلى تسلمات

صنعتك موضوع و غايى مسئله لنده وسائر جهتلرنده بر چوق اختلاف موجود اولقله برابر اهميتي چمخته بو اختلافدن يك آثر كورولش و حكماندن هيچ برى بونى قطعياً انكار ايمه مشدر . « صنعت [*] ترقى بشرك ايكى واسطه . سندن بريدر . انسان ، يالكر حال حاضرده كى افراد بشر ايله دكل بلكه ماضى و مستقبلده كى انسانلره بيله واسطه نطق ايله فكرآ و واسطه اشكال ايله حساً تأسيس ارباطل ايلر . بوايكى واسطه موجوديت انسانيت ايجون لازمدر . اكر بونلردن برينى ياكلش بر طريق تعقيب ايدرسه هيتت اجتماعيه مريضدر . بوخته لك ايكى نتجه سى اولور : اولوا واسطه لك سالم و مفيد فعاليتدن محروميت ، ثانياً ياكلش طريق تعقيب ايمه سندن طولانى تحصل ايدن مضر بر فضاليت . » ايبوليت نندن خلاصه ترجمه ايشديكمن

متمله افريقايه دن محافظه مجور بيسهه قاله جمارنى بيلدكارى ايجون اساحه جديده تدارك نه فوق العاده آرزو كشدلر . فقط اسلحه ادخالانسك ممنوعيتى بو آرزولرى نتجه سز بر ائتمدهر .

وازايه خار جنن وقوع بولان ادخالات : شكر ، صابون ، چاى ، مانيفو طره كمي شيرله انواع عطرلادن عبارتدر . — بورنو قطعه سى —

بورنو قطعه سى چات كونسك غرب طرفده واقع اولوب او جورده كى حكومات سواديه نك لك بيوكى واك قوبوسيدر . شمال شريفى كام ، شرق جهتي وادى و باغرى ، جنوب دامووا ، غربى حواسا ، شمال غربيسى طوارق ، شالى صحراى كير و تبولر مملكته ايله محاط و محدوددر . وسعتى بوز اونوز اوج بيك كسور كيلو مترو مراعنده ، عدد نفوسى ايسه بش ميليون راده سندهر . بوربو اراضيسى شتلاطم بر قوم سحر اسندن عبارتدر كه بونك منحنط يرلى مذب و مزروع بر چوق واحه لرى شاملدر . واحه لره ديكر منحنط واديلر مواسم معلومه ده منتظماً حصوله كان سيله لره سايه سنده كوزيله فولاديبى ايجون طرف طرف مسكون و معموردر . چات كولدن باشقه بورنو اراضيسنك باشليجه صوبى وادى طرفدن كلهرك بوكوله انصاب ايدن قومادوكو نهر بدر . كرك كولك و كرك نهرك اطرافى هب اورمانا قندر ؛ فقط درجه حرارت بوراده ك زيانه در . مائيس آينك اواسطنده فبرطنلر شدتلى ياغورلر باشلايه رق زياده سيله قورومش اولان طوراغك صولرى درحال نشف ايمسندن متجصل رطوبت ، آفاقى استيلا ايدن بولولطر ، سيسلر ، جنوب و جنوب غربى طرفلردن اسن صيچاق روزكارلر برى برينه انضمام ايله صالحين حمار حاصل ايدر . بو بويله تام درت بش آى دوامدن سوكره تشرين اولده هوالر كسب جيات ايدمرك كانون اول و كانون ثانى آلرلردن اعتباراً آرتق شمالدن قيش روزكارلى اسمكه

اواسايه ده زواللی سکنهك نخل حیاتی بر آز نازه لئمهك باشلار.

بورونوك باشلیجه اشجاری اقسایو تهر هندی اغاچلردن عبارت اولوب دره قییلرنده خرما قلمرده تصادف اولنور . باشلیجه محصولات نباتیه سی ایسه چوبوداقی ، باموق ومصردر . حیواناته کاجه بوناز متنوع وکثیردر : هر طرفده سورولرله قیلر ، ارسلانلر ، زرافلر ، بیانی ماندلر ، غزاللر کورولور . اورمانلر میمونلرک انواعیله مالی اولوب بیانی کدیبلر غایت ظریف ورنکارنک قوشلردخی وارددر . بیلان عقرب کبی مؤذبات و دیگر حیوانات وحشیه ده آرز دکلسدر . قوراق زمانلرده جیلانلر ، دوه قوشلری سورولرله واحله ، وادیلره کایرلر . بورنوده قویون ، کچی ، اینک وسائر حیوانات اهلیه ده کثرت اوزرهدر . اهالی قسماً کانوری تعمیرایدیلن اصل بورنولیلردن و قسماً عربلرک شوعا دیدکاری جنسندن اولوب کافه سی مسلماندر . کانوریلر غایت جسم وجودلی ، قوی آدملردر . آلتلری ایلمی فیرلامش ، چهره لری آکلی ، برونلری قیبا ویاسی ، اغزلری بیوک ، دیشلری غایت کوزل و عادات ایچی کبی بیاسض و منتظمدر . چات کولنسک جهت جنوبیه سنده ساکن اولانلری تناسب اعضاچه دیگرلردن تمیزایدیلر ؛ حتی لوغنه قطعه سنک قادیملری افریقایی شمالی زنجیه لرینک اک کوزلی عد اولنور .

بورنولی برنجیه به « سن زه لیسک ؟ » دیسه صوریه جق اولور ایسه کوزلکندن ، تناسب اندام وخرامندن دیگر ممالک قادیملرینه یکنه مددی فرق ایلمدیکنه عاداتا جانی حیقله رق درشت برچهره ایله : « بورنولی اولدیعی کورمیرمیسک ! » یولنده بر جواب ویرر . قولاندقلری باشلیجه برلسان اولوب بونک تبولر لسایله بعض مشاهتی وارددر . کانوریلر یکدیگرکدن اوزاقچه کوچک کوچک مسکنلرده اقامت ایدرلر وفلاح و زراعتله مشغول اولورلر . شوعا عربلری ایسه خیمه نشین اوله رق

آمریقا خارجه مستشاری
[مستر داوی]

ایدوب اوکوندن اعتباراً بورنو حاکم لرینده بورنو شیخی نامی ویرلمکه باشلامشدر . قوار ملاحه سی بختنده ذکری کچدیکی اوزره مرحوم نطفیف باشا زماننده بورنوشیخی بولنان شیخ عمر عساکر شاهانه ک قواره ورو دینه انتظار ایتمدیکی کبی بدرینک وفاتیه یرینسه حاکم اولدایی زمانده قرناسندن مینا نامنده برذاتی برعریضه مخصوصه ایله و فزان و طرابلس طریقیه آستانه خلافته اعزام ایتمش ایدی .

— زندر حکومتی —

بورنوک غرب شمالینسنده یکریمی کولنک مسافه ده واقعدر . فزانده یقیندر . زندر جمعیت ، معموریت و تجارت نقطه نظر لرینجه — نابی بولدینی — بورنودن کری دکلدر . حین حاجنده یکریمی بیک آلی سوق ایده . ییلدیکنه کورمخلی قوتلی برحکومت صاییر .

— قاشنا ، قانو وسوقطو —

قاشنا وقانو قطعه لری زندرک جهت جنوبیه سنده کاشندر . قاشناک زندرین وقانوک قاشنادن ایدی بشر کوندر . قاشنا حاکمی اراهم و قانو حاکمی عبدو قانودن اون بش کون مسافه ده بولنان سوقطو حاکمی اشراقدن معازو نام ذاته تابعدرلر . مشارالیه ک قاشناوقانو کبی دیگر بعض قطاع و بلاد معموره سی دها وارددر . کسندیسی دولت ایدمدت عایه به بغابت محب و عثمانیلرله عقد رابطه مناسباته مهیا اولدایی او طرفدن کان تجارتلرک روایات متعدده ومونوقه لرله معلوم ومتواتردر .

شورقاج حکومت اسلامی — محضامثال اولوق اوزره — ذکر ایدلدی . افریقا داخلنده ، سودانده دها نیجه نیجه حکومت واقوام موجوددرکه جهت جامعه اسلامیت و رابطه وثیقه خلافت حسیده همان کافه سی دائرة اشتلاف و اتقاده دخوله میال و آماده در .

— مابعدی وار —

پوران حضرت شهریارین

پیاده میرالایی

صاریق المزیب

دوه ، قویون ، کچی وسائره تربیه سیله اشتغال ایملر . بونلرک آلتلی فوق العاده جنس حیوانلر اولوب اوراچه مشهوردر . بورنوک پیاده وسواری اوله رق اوتوزبیک قدر موظف عسکری وارددر . سواریلری برنوع زره اکتسایدیلر .

مملکتک ادخالات و اخراجانی اخذ واعطاسی هان وادایک کی کیدر . بورنوک مرکز اداره سی کواکشریدرکه الخش بیک قدر سکنه سی وارددر . دیگر مشهور واک مسکون شهرلری چات ساحلنده واقع نفورنو و دیکوا بلده لریدر . نفوسلری اوتوزبیک راده سنده در . بیرنی ، افغانی ، صوغاما ، کیغو و اشهرلری ده بلاد مشهوره . دندر .

بورنو حکومتی بوندن تقریباً درت یوز سنه مقدم علی دوتمانی نامنده برذات طرفدن تأسیس ایدیلرک تأسیسندن بوزیل صکره که ادریس العوام نام حاکم زماننده قوتنک صلوه درجه سی بولش ، بعدم بردن بره انحطاطه باشلا یوب بوندن طقسان سنه اول افریقا ک قسم اعظمی استیلا ونشر اسلام ایله اشتهار ایدن امیر صالح دومغود بونک اتبای اورایه هجوم ایلمجه بورنو حاکمی اقرباسندن بولنان کاتم امیرینه النجا ایلمشدر . کاتم امیری شیخ امین براردو نیمجه یز ایدرک مهاجره غلبه چلمش و بورنو حاکمی اعاده امارت

خیاڵی عجبیه

محرری: م. مین ماهه

— ۳۶۵ نھی نسخه‌دن بری مابعد —

هرکس برشی آکلامتی ، اوکره تک احتیاجیه باندنه کنه برچوق شیلر سویلور ، صوریوردی . فقط نه واردی ؟ هیچ ، زهجه برشی یوقدی . یالکز غزله ر اچون « تپه باشی قضای بیخی » سرلوحه‌سنه مدار مقال اوله‌جق برحادثه ، دردست آتام بر بنامک بردنبره چوکسی ، اون اون بش کشنیک انقاض آلتده ازمسی ... زبه بو یوانی قایلان غلبه‌لغه قیزدرق مشکلات ایله آرسندن کچه‌بیلدی .

باغچه حقیقه تنها ایدی . چالی آرتق بوکون یک مناسبتر تلقی ایدیلرک تطیل اولومشدی . روم غارصونلر اللریله ، باشلرله اشارتله یاهرق ، تلاتسلی حالارله قضایی بینه بربرلینه حکمایه ایدیوردلر . زبه بو اقسام کیسه‌سناک رغبت اتمدیکی باغچه‌ده یالکز ، مأوس ، طولاشیرکن یورجی . اونجی امیدلر آرتمه‌سنده قوشمقدن بویه ردنبره بیقیلان برنامک آلتده قالمک . ازله‌مک دها اینی اوله‌بیله‌جکی دوشونیوردی . اون بو جوغه قدر بکه‌دی . دیابولولرک بوغلبه‌لقده بول بولوب‌ده کچه‌بیله‌جکرکی امید اتمدیکندن عودت اتمک اوزره ایکن قانی طرفسده والدرله پدزلری کوردی . ایکی ساعتدی بری طولایان آرزوی رؤیتک ردنبره فوراشدن متولد بر استمهجال ایله تیازولک آرقه‌سنه کچدی ، حوض باشنه ایندی . قیزله بوراده تصایف ایدینه قابلمشدی . فقط بوکون بالقر حوضه یالکز ، مأوس طولاشیور ؛ بولار یالکز ، مأوس دیکله‌نیوردی . زبه شدتلی بر حرص بکا ایله ، آزیحق دیکله‌نوب دونمک اچون رینه کلادی . اوزمان دیابولولرک قایدن کیردکرکی کوردی . باغچیک نه‌های اچیده شطارتاری بوتون بوتون آرتش کی ، فقط طیشاریکی حارنه ایله برارچه مشغول ، کلایلر ؛ زبه بوتون بو چکدیکی اوزوتیلرک ، بیهوده عذابلرک ویردیکی حرص ایله ازمارونک یوزینه باقدی . بینه بر چین اغرار . اوشیمدی بو حرصک تأثیریه وحشی بر آرزوی مجادله‌یه قایلیدوردی . مغلوب اولماق ، بالکس بو آلاچی . بو خفیف قیزی مغلوب اتمک ، اوکا عشقک بوتون اشکجه‌لری چکدیرمک اینتیوردی . او نه قدر قاش چانارسه چانسن ، نه قدر تکدر ادرسه اقبسن مکتوبی وره‌جک ، بریندن فائده کورمزسه بردانه ، بیک دانه دها وره‌جک ، اوت نهایت موفق اوله‌جقدی ! ساعت اون ایکی‌به قدر کچن دقیقه‌لر زه‌مک یونیلری برر برر محو ایندی . اذانی بش کچه ، بینه مکتوبی ویرمه‌ک فرصت بوله‌مان ، آرتق عودته راضی اولورکن ازماروسنه قارشی بو طغیانندن ندامت ایلیوردی . شیمدی قایدن چقارکن باشنی چورهرک ازماروسنک آرقه‌سندن باقدینی کورسه بو تصادف اوکا بوتون مقاومت ، غلبه آرزولری ترک ایدیره‌جکدی . لکن ازمارو کندیسنک قالمق کیندیکی فرق بیله اتمه‌مشدی . قاردرلرله آلاینه دوام ایدیور ایدی . امید ایندیکی بوازتیمالی کورمه‌مین زه‌مک قانی اوزمان بوسمه‌می نظر لغاته اجمالک هیچ

ضیا ، بوفرقی قولایجه کوستره بیله‌جک برچاره بولدیفته سو- یادیورمش کی کوله‌رک زه‌مک یوزینه باقدی . فقط زبه یاقیچی بر ندامت ایله کندی کندیسه لوم ایدیوردی . دایسی اوکا برابر کیمکی تکلیف اتمه‌مشیدی ؟ دتمک کیته‌بیدی ... ایشته بوشنه قاچردینی فرصتک اچیمی اونک کوسنی طارالتیور ، بوغوق بر نفس آلدیرتیوردی . زبه یالکز بوندامت ایله مضطرب دکلدی . شیمدی قیصاقاجلق‌ده اونی قهر ایدیوری . زبه اونلرک برتسه‌نه هرشیی فدا اتمک ایشته دیکی حالده بوتیمس درغ اولونورکن اوتده رفیق پاشانک اوغلارینه کال مسارعتله بدل ایدلمشدی . کم بیلیر اوکنجلر قیزلرله نه‌قدر اکنمشار ، ناصل شاقه‌لاشمشله ، نه‌قدر تلذذ ایشلردر . اجمالک قیزلرک برامید ازدواجه قابیلرک کندیلری تمخیر اچون دورلو عشوهمازلقرده بولونولری قلیاً استخفاف ابدهرک اولری ، زه‌مک نفدیس ایندیکی اوسوگیلیرنی یالکز براز کولوشمه‌ک . وقت کچیرمه‌ک بازار بر اکلنجه کی تلقی ایشلر . سوکره آقرلرندن برعدم نزل طوری ایله :

— بک چکمه ، اویناق شیلر !

دیمشردی . نه ایدی اوکنجلرده‌کی بوازتیماز ونوت که زه‌مک دنیاده مافوق‌الامل بولایی قیزلری استخفاف ایده‌جک بر مرتبه‌یه اصعاد ایدمسیلوردی ؛ زبه بوندن محروم ایدی ؟ اونلر قیزله جزئی برانفقت . برتایل کوستره‌لر کم بیلیرناسل مقابله کوره - جککردی . بو حالده بو قدر قوتلی ، جاذب رقیبلره قارشی اوغراشحق ، او قیزلرک محبتی ، قانی کندیسنه حصر ایدمیا‌مک بو مکتبلینک ، بوزواللی زه‌مک حدیمی ایدی ؟ اونک بوتون قابله مشتاق اولدینی بوتهمتار باشقلرینک نصیبی ایدی . کندیسنک کی ایدی برخرمان ، اوت برخرمان ...

ضیا ایله زبه اوکیجه برچوق دردلدیلر . ایکی‌ده کندی دوشونجه‌لری آکلامتی هوسسنده ایدی . برلری یک طائلی ، بک دقلی دیکله‌دیله . برلریینه جسامت . امید وردیلر . زبه اهمیتی برشی اولورسه هان ضیانی کوروب خیر ویرمکی وعد ایندی . اوده مکتوب ویرمکن هیچ اجتناب اتمه‌سنی توصیه ایله‌دی .

ایرته‌سی کون صبرسنلرندن ساعت طوقوز بوچوقده تپه باشنه چینان زبه ، باغچیه‌مک کوشه‌سنی دوزنک صواقشی خنجاج خنج بولدی . برغابه‌تی ، بولی قایلوردی . هرکسده برتالاش واردی .

همشیره می ایچون روا کوردیکی سوزلردن اواندی آرده ، جان صیغی بروضوح ایله لمان ابدن برضای حقیقت برنبره کوزی اوکسده برقاج ایلیق ماضینی و برقاج کون سوکره کی استقبالی تنویر ایتدی ، کندی کندیسنه :

— سوکی نه اوله جق ؟

دیسه سووردی . اوت ، سوکی نه اوله جقدی ؟ نابداک جهنم کی محرق صیجاقلری ایچسده قاروروش برخیال زار ، اوزهندن هیچ جیقارمه ادینی بهجت ، بو استقبالی زهمه بولبوردی . بو استقباله و داد کی صنفدن دویمه لر ، محرومیلر ، اوزاق برلره کیده رک سوکره دونوب کلبلر ، بوکونکی کی عالمه یله طارملر ، هرشی ، بکله دیکی ، امید ایتدیکی سعادتلردن باشقه هرشی واردی . ایشته بهجت کوچوکلکندن بری ماری نی سومش ، کوزی اوکسده بو بودیکی کورمش ، اونکله او قدر ، بارانی تبریک ایتدیرمه جک قدرده معارفه پیدا اتمش ایکن ینه مسعود اوله مامشدی . حالبوکه زهمه هپ حسن تاویل ایتدیکی بوش ، قورو ، اهمیتسز تصادفلردن باشقه نه واردی ؟ اک اهمیتیسی ایزماروک اطه تیاروسنده « صوص به ! » دیسی دکلیدی ؟ حالبوکه بونک زهمه ایچون سولندیکی تسام ایدلسده ایزمارونک شوخسربلکندن ، آلاچیلندن باشقه برشیئه حل اولتیق امکانی بودی . بوندن باشقه نه واردی ؟ برسی بو قدر ملازمت ، بو قدر یورغو نلق نتیجه سنده نه یه نائل اولدینی صورسه نه جواب برمه یلیردی ؟ فلان کون بر کره کومش ، فلان کون بر کره قاش چاشمش ... بونلر همان هر کون اوله یلیردی . اگر ایزماروده زهمه ایچون جدی برحمت بولوسه ، کیدرکن آرفه سندن باقازمی ایدی ؟ حالبوکه زهمه مفارقتک هیچ حائز اهمیت اولمادینی ده کچن اقسام یکی تجریه ایتشدی .

عمرینک سوکنه قدر محافظه ، مدافعه ایده جکنی ادعا ایلدیکی اومسلاک زده قالمشدی ؟ ایزمارو کوزینک اوکندن غائب اولونجه قلیندن ، خیالندن ده غائب اولیور ؛ اوراده بوتون بر شدت صحت ایله یاشیوردی . هم او قدر یاشیوردی که زهمه ده با باشلامادینی بو حیات مشترکه عاشقانه ی اوزاقدن ، خیالندن یانامش ، هر دورلو احتمالیه یانامش ، بیتمش . قلابی اختیار لامشدی . بوضعف شیمی مسلاکندن واز کیمک ، حقیقت بیلدیکی ، اوله مدافعه ایتدیکی بر فکوره خلف ایتک کی عظمت نفسنه طوقونان بر احتمال ایله اوغراش میوردی ؛ اوغراش جق قدر جذب ، محاکمه فریب اوله میوردی . بو آن وضوح ایچسده زهمه او قدر عطف اهمیت ایتدیکی مکتوب مسئله سنک حقیقتی ده کورو بودی . بر کره ، قلماً جسارت ادوب و بره یله جکنده شهه ایدیوردی . فیزلردن اوزاقده ، مکتوب و یرمک احتمالی اولمایان بر موقده بولوندجه هیچ مشکلات کورمز . کوردیکی موانعی ده خیالیله ازاله ایدردی . شهیدی اونلرک قارشیسنده بولوب ده مکتوب و یرمک زمانک

یوقت نائل اوله میه جفی ، بوتون اوکندیسی ایچون تاقی ایتدیکی آثار محکم هپ تصادفی ، طبیی شیلر اوله یله جکنی دوشونه رک چریخه دار اولدی .

ایرته سی کون زهمه تپه باشنه کیتمک ایچون پاره بوله میوردی . اطه سیاحتی ، احتیاطه رعایه بشین برردیکی فوطوغراف مصرفی کندیسنی آلیشبق بولوندینی قراغخانهدن آبرله مامنه مجبور ایدیوردی . اوکونی بولوک بر اشکنجه ایچسده کچیردی . بزک مارکوزلی کندیسیه اکلنور کچی منیدار بر جتردی ایله قیایوردی . هله بکله دیکی ماچه قیزلی مستهزی بر کوز قیریشله قارشیسنده کنه قاچهرق اورادن ، قارو واله لرینک آغوشندن کویبورلردی .

زهمه یارینکی بازار کونی ده بوله قراغخانده کچیرمه ک محکوم اولدینی دوشونه رک برقات ده مطرب اولیوردی . بو اوزوتی ، بو هر کون باغچه یه دوام مجبوری اولماسه یدی شیمیدی شوراده نه راحت راحت اولوره جق ایدی . تپه باشی باغچه یه بوله هر کون ساده جه بردوام بیله کندیسنی ایچون بولوله بر فداکاراق تشکیل ایدرکن یوکا مقابل نه یه نائل اولیوردی ؛ باقلم ، بونلر ساده بر تقدیر بیله ایدیلایورمیدی ؟ فقط او کوچوک ظرفی ایچسده سهرسز لاقه تیره یین مکتوب اوننی بو ملاحظه لردن آیره رق باغچه یه کیتمک آرزوسنی ورییوردی .

بازار کونی غلبه لقمه ذاتاً برشی پایه میه جفی بیلدیکندن ، کیده مدیکی ایچون زهمه او قدر اوزولدی . فقط بازار ایرته سی ایچون برچاره بولاق لازمدی . او اقسام تصادفی ایتدیکی ضیا بو چاره ی بریمیدیه صورته تدارک ایتدی .

زهمه ایرته سی کون برچاره کیکدیکی اویوندن قورتولنجه وفادن اون قسانه اینه جکی زمان یاقه لنگ کیرلی اولدینی نخطر ایتدی . بو کیرلی یاقه لقمه ی بک اوغلاک ، استنولوک بوتون کبار ، شیق کنجبری طرفدن هوسلاره سولان قیزی . ایزمارو نی مفتون ایده جکدی ؛ دیکشدریمک ایچون شهه قوشدی . فقط یاقه لقسر ده بوکون قولاجی به کیتمشدی . او وقت بردن بره حدت ایتدی . نصل ، زده هیچ بر شه قادی کورولیه جکیدی ؟ نچون بونلر وقیله دوشونلمیور ، وقیله قولاجی به کوندلر بوردی ؟ حرصندن تیره به رک ، قارشیسنده کیری نذیل ایچون ایسته . دیکی قدر شدتلی برکله بوله یهرق اوله سنه چکلیدی . اوت ، نه سوبله سه حتی واردی . کندیسنی بو قدر اهال اولمالیدمی ؟ شهوک ایچسده بو قدر فضله می کلایوردی که کندیسنه هیچ دقت ایدیلور ، بانایوردی ؟

بو آنی حدت چوق کچمه دن زائل اولدی . او وقت ، بو عکس . العمل اناسنده ، تپه باشی باغچه سنده ، سو دیکی بر قیزه مکتوب ویره جک زهمه ک بر کون اول طساق دینی یاقه لنگ کیردن محجوب اوله جفی دوشونه م مکتوب بولوب بر قباحته بولوبان والده سی ،

براستاد گاه بوله بور، مایوس و مقهور قالیوردی. هله مکتوبی عقلمه کلدیجه بوندن آرتق کندیسی ده اونایوردی. کم بیلیر بومکتوبی ناصل بر استهزا ایله او قوبه جقار، شو... هسانی شو جوجوق، دینه کوز قیریه رق قاردرلیرنه، احبابلیرنه، بوتون بیلدکیرینه، فرانسوالره، رجب بک، صدیق یاشانک اوغللیرینه، هرکسه حکایه ایده جکلر، تزیی هرکس نظر ندرنه مسخره حاله کتیره جکلردی. صو کره تزیه بردها تیه باشی باغچه سیه ناصل کیده جک، بک اوغلنه ناصل کچه جکدی؟ باغچه ده کیمک یوزنده برتیم کورسه بونی کندی اوزرینه آلتماه جمعیدی؟ او حالده بو قدر حقارتلره، عذابلره عرض نفس اتمک نیچون؟ کندیسی بکلیرن او جامده، بارده، تیجه سز بر استقبال مخوف ایچونمی؟

اوت، مکتوبی ویرمه سه... اوت، هیچ کیمسه، بک اوغلنک، آله لره بوتون بو تحسیرلر ویرن، قلیه کینار غرضلر الفا ایدن ماللیرینه، نام او علملره یاقیشان، اورالرده دائماً خندان، دائماً ظریف بولونغه، فقر حاللری ستر اتمکک محکوم اولان، اوساخته قیزلره، ایزمارویه لغنتلر ایتسه، اونلردن واز کیمسه، کندیسی مسترح، غیور برحیات ایله اصل و نطاشفی ایشایه چالسه... صحیح، نیچون بوقایل اولماسین؟ شیمیدی تزهک قای بویوک برقرار، برتشبخت احتیاجیله قالیوریور؛ کندیسینده بوتون دنیا ایله اوغراشه جق نامتناهی برمنات برقوت حس اییدیوردی. بویله اوقاق سفیل شیلرله اوغراشمق، آغلاقم، نومید اولمق، والده سینه، همشیره سینه آچی-سوزلر سوله مک کندی نظر ندر اصاد اییدیکی موقعک علوشنه قارشئ نه قدر عادئ قالیوردی. ایشته بوقراغت، قیزلردن صوموق ایچون بوچر نفس اونئ نظر ندرنه برقات ده اعلایه جکدی... و واز کیدی.

اوکیجه بک چوقدن بری محروم قالدی برسکونت، براتراحت قلب ایله او بودی. اک شدته خواهشکر بولوندی برامله نائل اولمش کبی برفرح، برمسرت حس اییدیوردی، هپ ثوده کیلرک بوشته ساریلرک:

— بن بینه اسکی تزیه اولدم!

دیمک ایستیوردی. ایزنسی صباح قلینده بر اشراخ اولدی حاده او باندی. برنده طورده بوردی. کندیسی بر آرزوی انبساط کلدی. بران باغچه بچقیدی. آناچلر، جیچکلر هپ کولیوردی. تزیه، اوزرندن بویوک بویوک قالمش کبی خفیف، شن ایدی. درین، راحت بر نفس آله رق:

— اوخ، دیدی، آرتق آزادیم!

— ماییدی وار —

زده ایسه حلال اید بویور جکئی حس ایتدیجه بوتون اعتادلری بیقیره رق اقتحام ایتدی. مانه لره تکرار بوسکله بکنی کورمش، فقط بونی کندیسیه اولان اعتادیلره قابل تالیف بوله میهرق کورمک ایستمه شدی. ایشته طوغروسی بوایدی. نیچون کیمه، ستره مجبور اوله جقدی؟ جبارت ایدمه بویور، بوجسارتی بر اقدار ندرن ده استعاره ایدمه بوردی. بونی بولسه بیله، تزیه شیمیدی کندی کندیسی قیب قیرمزی کیمامش چهره سیله، قیزلرک قارشیسنده بوتون بوتون ککلین دبلله برشی بجره میهرک، برشی سوله میهرک مکتوب انده اورته برده قاله دلیغی، قیزلرک محقرانه قاشلری جانوب یانندن ایرلده لری تصور اییدیور، بویور کیمک ایستین بر ندامته بوزولان، متأذی اولان زواللی کنجی و اشخا کوریوردی. بو حالنک ایجاب ایتدیکی تهقه لری ایشیدییوردی. ایزمارو مکتوبی آله بیله ایچی او قوبچه تزیه ایله کلتیمه جکیدی؟ تزهک اوشدت محبتله تیرین قلینک استرحام نالائی بالان یاکلش ترجمه ایدن اوسطرلر، برهقه قه قدر خفیف اولان اوکنج قیزده بیتمز برهقه قه ده ا حصوله کتیرمکدن باشقه نهیه خدمت ایدمه جکدی؟

کولونج اولمقدن بو قدر قورقان تزیه بوتون سرکشدستی نخطر ایدره ک اوزمانه قدر کولونج اولمقدن باشقه برشدیه چالیشامش اولدیغی کورویوردی. عاجز برمکتی ایکن، قیزلری کورمک ایچون، آرملرنده بویوک بر آچقلاق، بر اوچوروم اولدیغی فرق ایتدن هرکون تیه باشنه دوامه باشلامش، اوراده پارم سز قلمش. آطیه کیمش، بینه پارم سز قلمش ایدی. بو، صو کره حکایه اتمک، مخاطبئی کولدریمکه یارایه جق برهقه ایدی. فقط حقیقت حاده اوکادوچار اولان ایچون باعث شرف رحال دکلدی. او بورغو نلقلر، اوترلر ایچنده بوقوشلردن طیرمانملر، آطمه کونشارلده کزملر، همده برهیچ ایچون، کچیجی، موهوم، برتیم، برالتفات ایچون، باجدی برتمایل کورسه نهله بایمیه جقدی؟ حالبوکه آری بر محیط ایچنده تولدینک نتیجه ضروریسی اوله رق، قلینده کی بوتون بو استمدادلره قارشئ اونلردن محروم قاله جقدی. بو حس محرومیت، بو حس عجز، بر قاج کره تزهک شهال خیالی قیرمشدی. آطمه، بک اوغلنده، بوسکک اکاچه علملرنده طولاشه ق ایچون او قدر شیلره احتیاجی واردی که بواجتاجی کورمه دن اونلره اوزنمک دائماً موفق اولمغه چالیشه رق، فقط دائماً موفق اوله بیه رق کربدن باقی آری باغیقلر دکلدی. قیزلرله کوروشمسی بوکون قابل اولسه نه پایه جقدی؟ اونلره ایکی گله جک سوله مک اقتدارندن عاجز ایدی. اونلره او ظریف نکته تی زردن بولوب فرانسزجه اوله رق ناصل سوله جکدی؟ تزیه نغسه قارشئ، نفسک بونی. نصیلکنه قارشئ بوتون بوتون قیزه رق اونئ بتون بتون تذلیل اتمک ایچون میجزلری بر شدت منتقمه ایله صایوردی. و صایدیجه بوتون حیانتک، حیات حقند تجریمه سز کجلیکنک قوردیغی بنای آمالک صارصیلدیغی، بیقادیغی حس اییدیور، بومنززل عالم ایچده